

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2341444_RegNr_e2A-2570-925/2025

<http://www.infolex.lt/tp/2341444>

Civilinė byla Nr. e2A-2570-925/2025

Teisminio proceso Nr.

2-68-3-00617-2025-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 1.3.1.2.1.4; 3.3.1.19.2; 3.3.1.21

(S)

VILNIAUS APYGARDOS TEISMAS

S P R E N D I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. spalio 2 d.

Vilnius

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Jorūnės Pukinskienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Urmilos Valiukienės ir Lino Zinkevičiaus,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovės Lietuvos administracinių ginčų komisijos apeliacinį skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2025 m. balandžio 28 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės profesinės sąjungos

„Bendrumas-LAGK“ ieškinį atsakovei Lietuvos administracinių ginčų komisijai dėl kolektyvinio darbo ginčo dėl teisės išnagrinėjimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus darbo ginčų komisija (toliau – ir Darbo ginčų komisija, DGK) 2024 m. gruodžio 11 d sprendimu darbo byloje Nr. APS-131-25638/2024 atmetė ieškovės profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ prašymą dėl kolektyvinio darbo ginčo dėl teisės išnagrinėjimo kaip nepagrįstą.

2. Ieškovė profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“ (toliau – ir ieškovė, profesinė sąjunga), nesutikdama su aukščiau paminėtu Darbo ginčų komisijos sprendimu, kreipėsi į teismą su ieškiniu atsakovei Lietuvos administracinių ginčų komisijai (toliau – ir atsakovė, darbdavė, Komisija) dėl kolektyvinio darbo ginčo dėl teisės išnagrinėjimo, prašydama išnagrinėti kolektyvinį darbo ginčą iš esmės ir: 1) pripažinti, kad Lietuvos administracinių ginčų komisija pažeidė Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – ir DK) 166 straipsnio 1 dalį; DK 169 straipsnio 4 dalį; DK 206 straipsnio 3 dalį; 2) panaikinti nepagrįstus ir neteisėtus Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimus: 2024 m. rugsėjo 16 d. įsakymą Nr. 1VE-48 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos darbo tarybos rinkimų komisijos sudarymo“, 2024 m. rugsėjo 19 d. įsakymą Nr. 1VE-49 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2024 m. rugsėjo 16 d. įsakymo Nr. 1VE-48 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos darbo tarybos rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo; 3) įpareigoti atsakovę per 5 darbo dienas nuo darbo ginčų komisijos sprendimo šioje darbo byloje įsiteisėjimo dienos pateikti ieškovei informaciją – visų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, galiojančius pareigybių aprašymus bei naujus pareigybių aprašymų projektus, tame tarpe darbuotojo, kuris dirbs pagal darbo sutartį ir teiks teisinę pagalbą Komisijos nariams nagrinėjant skundus bei Komisijos patarėjų pareigybių aprašymus, ir pradėti konsultacijas su ieškove dėl atsakovės 2024 m. spalio 10 d. pranešime nurodytų darbo organizavimo ir struktūrinių pakeitimų; 4) skirti atsakovei 3 000 Eur baudą ieškovės naudai.

3. Ieškovė nurodė, kad Profesinės sąjungos pirmininkė E. G. 2024 m. balandžio 2 d. pranešimu informavo Komisijos pirmininkę I. L. apie Komisijos darbuotojų įsteigtą Profesinę sąjungą, kuri atstovauja Profesinės sąjungos nariams santykiuose su darbdave (Komisija), taip pat paprašė su Profesine sąjunga derinti darbuotojų darbo, ekonominius, socialinius klausimus bei interesus. Ieškovės teigimu, Komisijos pirmininkė (darbdavė) vykdė neteisėtą kišimąsi į darbuotojų atstovės (ieškovės) veiklą, kuris pasireiškė tuo, jog: 1) darbdavė neteisėtai reikalavo iš Profesinės sąjungos pateikti vardinius jos narių sąrašus; 2) neteisėtai rinko duomenis apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius; 3) trukdė Profesinės sąjungos pirmininkei atlikti savo pareigas Profesinėje sąjungoje ir tinkamai atstovauti Profesinės sąjungos narių teisėms ir interesams santykiuose su darbdave; 4) Komisijos pirmininkė, prisidengdama dirbtiniais, be teisinio ir faktinio pagrindo atliekamais Komisijos struktūrinio padalinio – Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus (toliau – ir Skyrius), kurio vedėja – Profesinės sąjungos pirmininkė, struktūriniais pertvarkymais, siekia atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų – Skyriaus vedėją vien dėl to, jog ji yra Profesinės sąjungos pirmininkė ir taip siekia susilpninti Profesinės sąjungos veiklą; 5) neteisėtai inicijavo darbo tarybos rinkimus, siekiant perimti

Profesinės sąjungos funkcijas ir taip apriboti Profesinės sąjungos dalyvavimą atstovaujant darbuotojams santykiuose su darbdave.

4. Ieškovės teigimu, 2024 m. balandžio 2 d. Komisijos pirmininkė, sužinojusi apie tai, kad Komisijoje yra įsteigta Profesinė sąjunga ir tai, kad Profesinės sąjungos pirmininke yra išrinkta E. G., kuri tuo pačiu buvo ir Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėja (valstybės tarnautoja), jau sekančią dieną skambučiais, elektroniniais laiškais, pokalbių darbuotojų susirinkimuose metu, pokalbių su Profesinės sąjungos pirmininke metu pradėjo teikti nepagrįstus nurodymus, reikalavimus, kaltinimus Profesinės sąjungos pirmininkei. Ieškovė nurodė, kad Komisijos pirmininkė neteisėtai kišosi į Profesinės sąjungos veiklą, taikydama psichologinį smurtą, bauginimą, spaudimą Profesinės sąjungos pirmininkei, rodydama beribę ir absoliučią Komisijos pirmininkės valdžią prieš Profesinės sąjungos pirmininkę ir per ją - prieš pačią Profesinę sąjungą.

5. Ieškovė nurodė, kad šios aplinkybės akivaizdžiai patvirtina neteisėtą darbdavės kišimąsi į Profesinės sąjungos veiklą bei siekį ją apsunkinti, sustabdyti ar perimti jos funkcijas:

5.1. 2024 m. balandžio 3 d. pirmojo skambučio Skyriaus vedėjai (Profesinės sąjungos pirmininkei) metu Komisijos pirmininkė pasakė Skyriaus vedėjai: „Jūs ateisite ir vieną dieną pasakysite, ką jūs darote, aš nesuprantu, kokiai jūs įstaigai dirbate, ką jūs dirbate“. Taip darbdavė jau sekančią dieną po pranešimo apie Profesinės sąjungos įsteigimą išsakė nepasitenkinimą, kad buvo įkurta Profesinė sąjunga ir kad Skyriaus vedėja tapo Profesinės sąjungos pirmininke. Komisijos pirmininkės nepagrįstas reikalavimas, kad Skyriaus vedėja ir Profesinės sąjungos pirmininkė pasiaiškintų dėl savo veiklos Profesinėje sąjungoje vertintinas kaip darbdavės kišimasis į Profesinės sąjungos veiklą ir trukdymas šiai veiklai.

5.2. 2024 m. balandžio 3 d., t. y. tą pačią dieną, antrojo skambučio Skyriaus vedėjai metu Komisijos pirmininkė pasakė Skyriaus vedėjai (Profesinės sąjungos pirmininkei): „Gavau pranešimą dėl profesinės sąjungos, oficialiai, su adresais elektroniniu paštu, turėjote pranešti, kad mes steigime profsąjungą, dalyvaus mūsų nariai, Komisijos pirmininkė bus informuota, tik aš nematau nei steigimo dokumentų, nei narių sąrašo, kas turi būti pateikta. Įstaigos vadovas turi žinoti apie procesus, kiek dirbau, steigėme ir teisme, ir vadovas visada buvo informuotas. Koks teisinis pagrindas pateikti man pranešimą be teisinio pagrindo, kad įsteigta profsąjunga, be narių sąrašo, aš nematau jūsų dokumentų, kur yra narių susirinkimas, narių sąrašas, įstatai. Kai prašau dėl darbų, jūs visada užsiėmusi, nors dar nesuprantu, ką jūs darote, reiks funkcijų išgryninimo klausimą išsikelti, nežinau, ko jūsų prašyti, viskas ne Jums“. Taigi tą pačią 2024 m. balandžio 3 d. Komisijos pirmininkė tęsė savo nepasitenkinimo Profesinės sąjungos įsteigimu demonstravimą ir nurodė Skyriaus vedėjai (Profesinės sąjungos pirmininkei), kad ji neva turėjo iš anksto pranešti darbdavei apie ketinimą steigti Profesinę sąjungą, kad turi būti pateikti Profesinės sąjungos steigimo dokumentai bei Profesinės sąjungos narių vardinis sąrašas. Ieškovė pažymėjo, kad reikalavimas iš anksto pranešti apie Profesinės sąjungos steigimą yra nepagrįstas, nes teisės aktai nenumato pareigos darbdavei pranešti apie ketinimą steigti Profesinę sąjungą. Ieškovės teigimu, Komisijos pirmininkė kėlė neteisėtus reikalavimus.

5.3. 2024 m. balandžio 10 d. Komisijos darbuotojų pasitarimo pradžioje Komisijos pirmininkė Skyriaus vedėjai (Profesinės sąjungos pirmininkei) pasakė: „, pranešėte ir informavote apie Profesinę sąjungą, viskas normalu, tačiau aš (pirmininkė) nerašysiu laišku, E. G. yra skyriaus vadovė, skyrius man pavaldus, todėl dabar man pasakykite, kas bus tas kontaktinis asmuo, kuris kontaktuos, palaikys informavimo funkcijos įgyvendinimą profesinės sąjungos, tarp

profesinės sąjungos ir įstaigos, aš turiu deleguoti funkciją pranešimo, kas bus tas asmuo, kuris turės vykdyti konsultavimo funkciją. Antras klausimas, kuris šiuo atveju yra labai svarbus, narių sąrašas. Valdyba kas yra man aišku iš Registrų centro, o kas yra profesinės sąjungos nariai, nes visais atvejais, tas žmogus, kurį tai lies, kad jis narys ir būtų informuotas apie tam tikrus pokyčius. Kas yra profesinių sąjungų nariai. Jūs jį įregistravę esate, bet aš negaliu jo matyti, tai vat tokį prašymą turėsiu. Prašymą dar suformuosiu raštu. Nes tam reikalingas informavimo įgyvendinimas, nes profesinės sąjungos tokiu būdu veikia pagal įstatymą ir noriu, kad vykdytumėme. Pasitarkite, kas skyriuje vykdys informavimo funkciją ir man pateikite, kuris asmuo iš skyriaus vykdys. Klausimas E. G., ar buvo kilusios kažkokios problemos, kodėl ta profesinė sąjunga atsirado. Darbo taryba tik gėris, bet aš nežinojau, kad yra profesinė sąjunga, todėl turiu paklausti“. Šio darbuotojų pasitarimo metu darbdavė viešai išreiškė nepasitenkinimą dėl Profesinės sąjungos įkūrimo bei dėl to, kad Skyriaus vedėja tapo Profesinės sąjungos pirmininke. Darbdavė teigė, kad profesinė sąjunga gali arba turi būti steigama tik tuo atveju, kai kyla tam tikros problemos. Taip pat vėl buvo primygtinai reikalaujama pateikti vardinį Profesinės sąjungos narių sąrašą – duomenis, kuriuos darbdavei tvarkyti draudžia Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas. Profesinės sąjungos nariai nenori atskleisti darbdavei savo narystės Profesinėje sąjungoje baimindamiesi galimo darbdavės neigiamo poveikio jiems už narystę Profesinėje sąjungoje.

5.4. 2024 m. balandžio 17 d. Skyriaus vedėja gavo Komisijos pirmininkės laišką, kuriame buvo pakartotinai prašoma pateikti Profesinės sąjungos narių sąrašą, motyvuojant tuo, kad planuojama peržiūrėti pareigybes ir struktūrą, o šie pokyčiai gali turėti įtakos Profesinės sąjungos nariams.

6. Ieškovė pažymėjo, jog kreipėsi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministeriją išsiaiškinti ar įstaigos vadovas, siekdamas įgyvendinti informavimo su profesinėmis sąjungomis funkciją, turi teisę gauti informaciją apie profesinės sąjungos narius. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupė 2024 m. birželio 10 d. raštu Nr. SD-2023 (11.1 E-53) „Dėl profesinės sąjungos narių atskleidimo“, atsakydama į Profesinės sąjungos paklausimą, paaiškino, kad pareiga pateikti informaciją apie visus darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos narius nėra nustatyta.

7. Ieškovė nurodė, kad Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritorinis skyrius (toliau – ir VDI) 2024 m. spalio 10 d. raštu Nr. SD-1-22226 „Dėl nuomonės pateikimo“ paprašė Profesinės sąjungos, Profesinės sąjungos pirmininkės ir Profesinės sąjungos valdybos narės E. G. pateikti nuomos dėl 2024 m. spalio 9 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininkės 2024 m. spalio 8 d. rašto Nr. 19R-3207 „Dėl sutikimų“, kuriame Komisijos pirmininkė I. L. prašė suteikti sutikimą pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas Profesinės sąjungos pirmininkei E. G., Profesinės sąjungos valdybos narei E. G., siūlant laisvas lygiavertes karjeros valstybės tarnautojų pareigas Komisijoje, o jeigu tokių nebus – siūlant laisvas žemesnes karjeros valstybės tarnautojų pareigas, o jų nesant arba Profesinės sąjungos pirmininkei E. G. ir valdybos narei E. G. nesutikus eiti siūlomų pareigų, pasibaigus teisės aktuose nustatytam įspėjimo laikotarpiui, atleisti iš pareigų Profesinės sąjungos pirmininkę E. G., Profesinės sąjungos valdybos narę E. G., vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktu. Profesinė sąjunga, Profesinės sąjungos pirmininkė ir Profesinės sąjungos valdybos narė E. G. 2024 m. spalio 23 d. pateikė VDI savo nuomos dėl Komisijos pirmininkės kreipimosi ir išdėstė faktines aplinkybes bei teisinius motyvus dėl būsimų struktūrinių pertvarkymų.

8. Ieškovės nuomone, neįmanoma suprasti Komisijos pirmininkės išdėstytų priežasčių ir tikslų dėl struktūrinių pertvarkymų Komisijos struktūriniame padalinyje – Administravimo ir teisinės pagalbos skyriuje, kadangi struktūriniai pertvarkymai susiję tik su struktūriniais pertvarkymais, kurie liečia tik Profesinės sąjungos pirmininkę E. G., nes yra naikinama tik viena pareigybė – Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigybė – Profesinės sąjungos pirmininkės E. G. pareigybė.

9. Ieškovė nurodė, kad VDI 2024 m. lapkričio 7 d. Nr. SD-1-24040 sprendimu „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinąsias tarnybos sąlygas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“ nusprendė suteikti sutikimą pakeisti būtinąsias tarnybos sąlygas Profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G., Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjai (nesutikus su būtinųjų tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktu). Profesinės sąjungos pirmininkė su šiuo VDI sprendimu nesutiko ir jį apskundė Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Nurodė, kad šis Profesinės sąjungos pirmininkės skundas yra nagrinėjamas administracinėje byloje Nr. eI3-5808-631/2025. Komisijos pirmininkė 2024 m. spalio 29 d. priėmė įsakymą Nr. 1VE-55 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2021 m. gegužės 12 d. įsakymo Nr. 1VE-26 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos struktūros patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas) (įsigaliojo 2024 m. gruodžio 2 d.), kuriuo buvo pakeistas Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2021 m. gegužės 12 d. įsakymas Nr. 1VE-26 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos struktūros patvirtinimo“, pakeičiant Komisijos struktūrą ir panaikinant išimtinai tik Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjos – E. G., kuri yra Profesinės sąjungos pirmininkė, pareigybę.

10. Ieškovė atkreipė dėmesį į tai, kad po Įsakymo įsigaliojimo 2024 m. gruodžio 2 d., jau sekančią dieną, t. y. 2024 m. gruodžio 3 d. Valstybės tarnybos portale buvo patalpintas skelbimas Nr. 101166 dėl konkurso į Komisijos Vidaus administravimo skyriaus vedėjo pareigas, o 2024 m. gruodžio 23 d. darbdavė elektroniniu paštu informavo ieškovę, jog 2024 m. gruodžio 30 d. vyks Komisijos Vidaus administravimo skyriaus vedėjo konkursas. Ieškovės įsitikinimu, tai įrodo, kad Skyriaus vedėjos pareigybė faktiškai išlieka, tik yra perkelta į naujai sukurtą ir kitaip pavadintą Komisijos padalinį.

11. Ieškovė nurodė, kad 2024 m. rugsėjo 23 d. Komisijos patarėjas elektroniniu laišku informavo Komisijos darbuotojus apie tai, kad 2024 m. rugsėjo 19 d. Komisijos pirmininkė patvirtino darbo tarybos rinkimų komisiją ir nusprendė skelbti darbo tarybos rinkimus 2024 m. spalio 18 d. Papildomai Komisijos patarėjas 2024 m. spalio 4 d. elektroniniame laiške informavo darbuotojus, kad darbo tarybos rinkimų komisija patvirtino kandidatų į darbo tarybą sąrašą. Profesinė sąjunga, sužinojusi apie tai, kad Komisijoje yra sudaroma darbo taryba, 2024 m. spalio 15 d. elektroniniu laišku informavo darbdavę, jog darbdavės lygmeniu veikiančios Profesinės sąjungos nariais yra daugiau kaip 1/3 visų darbdavės darbuotojų, todėl darbo taryba nesudaroma, nes Profesinė sąjunga įgyja visus darbo tarybos įgaliojimus ir atlieka visas šio kodekso darbo tarybai priskirtas funkcijas. Komisijos pirmininkė 2024 m. spalio 21 d. raštu Nr. 19R-3345 nurodė, kad Profesinė sąjunga nepateikė informacijos apie savo narių skaičių bei kitų reikšmingų duomenų. Taip pat pažymėjo, kad DK nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijoje įvyko darbo tarybos rinkimai, kurių metu buvo išrinkta darbo taryba.

12. Ieškovė teigė, kad Komisijos pirmininkė neteisėtai ignoravo Profesinės sąjungos teisę atstovauti Komisijos darbuotojams dalyvaujant informavimo ir konsultavimo procedūrose. Pasak ieškovės, Komisijos pirmininkė tyčia vykdė Komisijos struktūrinius pertvarkymus, kad galėtų panaikinti Profesinės sąjungos pirmininkės pareigas ir ją atleisti, taip siekiant susilpninti ar net sustabdyti Profesinės sąjungos veiklą.

13. Ieškovės įsitikinimu, darbdavė vykdė neteisėtą kišimąsi į darbuotojų atstovės (ieškovės) veiklą, neteisėtai inicijavo darbo tarybos rinkimus, nevykdė pareigos pradėti konsultavimosi procedūras, neteikė Profesinei sąjungai jos prašomos informacijos, taip sąmoningai ignoruodama savo pareigas ir Profesinės sąjungos teises bei kartu ir Profesinės sąjungos atstovaujamo darbuotojų interesus.

14. Atsakovė Lietuvos administracinių ginčų komisija pateikė atsiliepimą į ieškinį, kuriuo su ieškiniu nesutiko, prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

15. Atsakovė nurodė, kad nuo Komisijos pirmininkės paskyrimo momento Skyriaus vedėja įrašinėjo susirinkimų informaciją ir vietoje to, kad imtųsi skubių ir būtinų darbų įgyvendinimo, rinko duomenis ir ruošė medžiagą kolektyviniam ginčui, t. y. darbinėje veikloje veikė ne kaip darbdavės įgaliotas asmuo (Skyriaus vedėja), o kaip Profesinės sąjungos pirmininkė. Jokių susitikimų ar apsitaramų Profesinė sąjunga neinicijavo, Komisijos pirmininkui pasiūlymų neteikė. Pradėjusi eiti pareigas Komisijos pirmininkė sužinojo tik faktą, kad Profesinė sąjunga yra įsteigta.

16. Atsakovė teigė, kad ji nežinojo, kokia yra Profesinės sąjungos veikla, todėl, atsakovės nuomone, ir kištis į tą veiklą negalėjo. Nurodė, kad jeigu Profesinė sąjunga būtų pateikusi reikšmingą informaciją apie Profesinės sąjungos narių skaičių bei apie tai, jog perima darbo tarybos įgaliojimus, Komisijos pirmininkė nebūtų tokios informacijos prašiusi. Atsakovės įsitikinimu, Komisijos pirmininkės veiksmai ir prašymas pateikti informaciją yra pagrįsti tinkamos veiklos vykdymo tikslais, aiškinantis dėl Profesinės sąjungos įgaliojimų bei darbo tarybos rinkimų organizavimo poreikio.

17. Atsakovė pažymėjo, kad Profesinės sąjungos pirmininkė apie daromus garso įrašus neinformavo, todėl tai, atsakovės nuomone, galimai pažeidžia asmens duomenų apsaugą ir kelia grėsmę įstaigos vidaus klausimų informacijos saugumo aspektu. Taip pat pažymėjo, kad Komisijos pirmininkė ieškojo informacijos VĮ Registrų centras apie Profesinę sąjungą, siekdama tinkamai įgyvendinti numatomą struktūrinį pertvarkymą ir darbo tarybos sudarymą. Nes, kaip minėta, Profesinė sąjunga su darbdave nebendradarbiavo, neteikė informacijos (konkretaus Profesinės sąjungos narių skaičiaus), iš kurio būtų galima nustatyti realų darbuotojų, kurie priklauso Profesinei sąjungai, skaičių. Atsakovė teigė, kad toks Profesinės sąjungos pasyvus ir neaiškus veikimas nulėmė atsakovės vėlesnius veiksmus dėl darbo tarybos sudarymo inicijavimo.

18. Atsakovė nurodė, kad struktūriniai pertvarkymai buvo atliekami siekiant įgyvendinant realius ir būtinus pokyčius, o struktūriniai pokyčiai nesusiję su kolektyviniu ginču dėl teisės. Pažymėjo, kad VDI pateikė sutikimą dėl būtinųjų darbo sąlygų keitimo Profesinės sąjungos pirmininkei bei valdybos narei.

19. Atsakovė dėl darbo tarybos steigimo pažymėjo, kad ne sykį mėgino gauti informaciją, ar darbdavės lygmeniu veikianti Profesinė sąjunga vienija 1/3 darbuotojų, todėl kreipėsi į ieškovę, kuri nepateikė jokios informacijos apie Profesinės sąjungos narių skaičių. Nurodė, kad nors

teisės aktai nenustato profesinių sąjungų pareigos teikti darbdaviui duomenis apie savo narius ir veiklą, vis dėlto, atsakovės įsitikinimu, jeigu profesinė sąjunga pati nepateikia informacijos apie konkretų narių skaičių, darbdavys turi teisę kreiptis į profesinę sąjungą dėl informacijos pateikimo, ypač, kai tai tiesiogiai susiję su įstatyme nustatytu darbdavio pareigų įgyvendinimu. Tokios situacijos apima, pavyzdžiui, struktūrinius pokyčius ar pareigą inicijuoti darbo tarybos rinkimus tuo atveju, jei darbovietėje nėra darbdavio lygiu veikiančios profesinės sąjungos, kurios nariai sudarytų daugiau kaip 1/3 visų darbdavio darbuotojų – dėl ko darbdavys turi teisę išsiaiškinti. Nurodė, kad Profesinės sąjungos pirmininkė iš anksto žinojo apie rinkimų komisijos sudarymą. Siekiant, kad rinkimuose būtų darbdavei atstovaujantis asmuo (Skyriaus vedėja), ji buvo įtraukta į rinkimų komisijos sudėtį, tačiau išreiškė atsisakymą būti rinkimų komisijos sudėtyje.

20. Atsakovė nurodė, kad Profesinės sąjungos pirmininkė 2024 m. spalio 15 d., po darbo valandų, būdama nedarbingume ir jau vykstant išankstiniam balsavimui darbo tarybos rinkimuose, elektroniniu paštu Komisijos pirmininkei ir rinkimų komisijai išsiuntė laišką. Laiške, kuris, be kita ko, nebuvo pasirašytas elektroniniu parašu ar kita autentifikavimo priemone ir kuriame nebuvo nurodyti duomenys apie jį surašiusį asmenį, buvo teigiama, kad Profesinėje sąjungoje, veikiančioje darbdavės lygmeniu, yra daugiau kaip 1/3 visų Komisijos darbuotojų, todėl darbo taryba neturi būti sudaroma. Atsakovė atkreipė dėmesį, kad elektroniniame laiške nebuvo pateikta informacija apie Profesinės sąjungos narių skaičių, nors tai yra esminė aplinkybė, lemianti darbo tarybos sudarymo būtinybę. Dėl šios priežasties rinkimų komisija negalėjo objektyviai nustatyti, ar darbdavės lygmeniu veikiančioje Profesinėje sąjungoje yra daugiau kaip 1/3 darbuotojų. Todėl rinkimų komisija tęsė darbo tarybos rinkimų procedūras, o Komisija 2024 m. spalio 21 d. raštu Nr. 19R-3345 informavo ieškovę, kad ji nepateikė informacijos apie Profesinės sąjungos narių skaičių ir kad buvo išrinkta darbo taryba, kuri įgyvendina visas DK numatytas informavimo, konsultavimo ir kitas dalyvavimo procedūras, kuriomis darbuotojai įtraukiami į darbdavės sprendimų priėmimą.

21. Atsakovė nurodė, kad organizuojamuose darbo tarybos rinkimuose savo kandidatus teikė ir rinkimuose dalyvavo trys Profesinės sąjungos pasiūlyti darbuotojai: R. M., L. D. ir E. G.. Taip pat darbo tarybos rinkimuose dalyvavo du Profesinės sąjungos valdybos nariai – E. G. ir R. M., iš kurių E. G. buvo išrinkta darbo tarybos pirmininke. Atsakovė pažymėjo, kad išrinkta darbo taryba veikia aktyviai atstovaudama visų darbuotojų interesams. Todėl ieškovė, kuri pati visateisiai dalyvavo Komisijos darbo tarybos rinkimuose, nepagrįstai kvestionuoja šių rinkimų teisėtumą. Atsakovės įsitikinimu, darbo taryba buvo sudaryta teisėtai. Komisijos pirmininkė pagrįstai inicijavo darbo tarybos rinkimus, nes, nesant pateiktų duomenų – t. y. Profesinės sąjungos narių skaičiaus, išreikšto skaitine išraiška, – Profesinė sąjunga tuo metu negalėjo įgyti visų darbo tarybos įgaliojimų ir atlikti visų DK darbo tarybai priskirtų funkcijų. Taip pat pažymėjo, kad Profesinė sąjunga VDI nepateikė informacijos, kad ji perima darbo tarybos funkcijas DK nustatyta tvarka. Atkreipė dėmesį, kad 2024 m. lapkričio 29 d. darbo taryba, laikydamasi DK nustatytos tvarkos, pranešė VDI apie savo įsteigimą.

22. Atsakovė nurodė, kad nesutinka su ieškovės argumentais, jog darbo tarybos rinkimai buvo organizuojami siekiant išvengti Profesinės sąjungos įtraukimo į informavimo ir konsultavimo procedūras. Priešingai, struktūriniai pakeitimai Komisijoje buvo pradėti dar prieš darbo tarybos išrinkimą, o Profesinei sąjungai 2024 m. spalio 10 d. (iki darbo tarybos išrinkimo) buvo išsiųsta visa turima informacija apie numatomus struktūrinius pokyčius. Tačiau Profesinė sąjunga per nustatytą terminą nepareiškė savo nuomonės dėl būsimų darbdavės sprendimų, kaip numatyta DK 206 straipsnyje.

23. Atsakovė teigė, kad ieškovė nepateikė objektyvių įrodymų, kaip Komisija riboja Profesinės sąjungos teises ar be pagrindo kišasi į jos veiklą. Komisijos pirmininkė, atlikdama jai priskirtas funkcijas ir siekdama tinkamai paskirstyti vadovavimo ir vidaus kontrolės funkcijas, siekdama tobulinti veiklos rezultatų racionalizavimo bei efektyvinimo procesą ir garantuoti nepriklausomą Komisijai priskirtų specialiųjų funkcijų nagrinėjant administracinius ginčus ikiteismine tvarka nagrinėjimą, įgyvendino struktūrinius pertvarkymus Komisijoje pagal suteiktą kompetenciją. Būtent dėl to Komisijoje buvo patvirtinta nauja struktūra – iš Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus eliminuojant Komisijos vykdomų specialiųjų funkcijų įgyvendinimą viešojo administravimo srityje – ir pakeistas šio skyriaus pavadinimas į Vidaus administravimo skyrių. Pažymėjo, kad struktūriniai pokyčiai jau yra įvykę. Visi valstybės tarnautojai (išskyrus nedarbingume buvusią Skyriaus vedėją E. G.) pateikė sutikimus tęsti valstybės tarnybos santykius pakeitus būtinąsias tarnybos sąlygas. Visi darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, taip pat pateikė raštiškus sutikimus pakeisti darbo sutarčių sąlygas. Pažymėjo, kad Profesinė sąjunga buvo įsteigta 2024 m. kovo 13 d. ir kad ji pateikė savo nuomonę dėl darbdavės 2024 m. gegužės ir liepos mėn. perduotos informacijos apie planuojamą naujų pareigybių steigimą. Tačiau, kai 2024 m. spalio 10 d. darbdavė pateikė ieškovei visą informaciją apie numatomus struktūrinius pokyčius ir vietinių norminių teisės aktų projektus, Profesinė sąjunga jokios nuomonės nepateikė ir konkrečių konsultacijų nereikalavo, nors buvo žadėjusi, jog dalyvaus konsultacijose vėliau.

24. Teismo posėdžio metu ieškovės atstovė E. G. papildomai paaiškino, jog Profesinė sąjunga buvo įsteigta 2024 m. kovo 13 d., įregistruota 2024 m. kovo 18 d. 2024 m. balandžio 2 d., kai buvo paskirta Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininkė, ją informavo apie profesinę sąjungą ir sulaukė priešiško. Komisijos pirmininkė klausinėjo darbuotojų, ar jie nėra Profesinės sąjungos nariais ir kodėl stoji į Profesinę sąjungą. Profesinės sąjungos nariai prašė neatskleisti, kad jie jais tapo. Kai Komisijos pirmininkė sužinojo apie tai, jog ji yra Profesinės sąjungos pirmininke, užvertė reikalavimais, kad pateiktų Profesinės sąjungos narių sąrašą. Šios informacijos negavusi, Komisijos pirmininkė keturis kartus šios informacijos ieškojo Registrų centre. Pasak E. G., ji jautė Komisijos pirmininkės psichologinį terorą. Komisijos pirmininkei nepavykus gauti Profesinės sąjungos narių sąrašo, E. G. buvo apkaltinta, kad Komisijoje nieko nedirba, o dirba kitai institucijai. Nurodė, kad Komisijos pirmininkė visą laiką ją bandė sugniuždyti kaip Profesinės sąjungos pirmininkę. Teigė, kad Komisijos pirmininkė siekia sugriauti Profesinę sąjungą ir tai darė per ją, kaip pirmininkę. Priešiškas buvo ir kitų narių atžvilgiu. Nurodė, kad 2024 m. spalio 8 d. Komisijos pirmininkė kreipėsi į Valstybinę darbo inspekciją dėl sutikimo gavimo Komisijos pertvarkymui. Sutikimas buvo duotas, tačiau Profesinės sąjungos pirmininkė jį apskundė teismui. Nors šis sutikimas dar nebuvo įsiteisėjęs, Komisijos pirmininkė vis tiek ėmėsi pertvarkos – priėmė įsakymus, kuriais buvo panaikinta Skyriaus vedėjos pareigybė, panaikintas Skyrius, iš jo eliminuoti valstybės tarnautojai, o pavaldumas nustatytas Komisijos pirmininkei. Iš karto po įsakymų, kuriais buvo patvirtinti struktūriniai pakeitimai, įsigaliojimo buvo paskelbta atranka į Vidaus administravimo skyriaus pareigybę. Nepaisant to, kad Profesinė sąjunga pranešė, kad jai priklauso daugiau kaip 1/3 darbuotojų, buvo inicijuotas darbo tarybos įkūrimas. Pažymėjo, kad darbdavė, priešingai nei teigia atsiliepime, neprašė Profesinės sąjungos pateikti profesinės sąjungos narių skaičiaus, o prašė pateikti būtent narių sąrašą. Kadangi vyko tęstinis, sąmoningas kišimasis į Profesinės sąjungos veiklą, ieškovės atstovė prašė atsakovei skirti baudą. Akcentavo tai, kad darbuotojai yra labai išsigandę ir nestoja į Profesinę sąjungą. Nurodė, kad ji kalbėjo su darbuotojais ir jie jai sakė, kad jeigu su tavim taip susidorojo, tai kas bus su jais. Ieškovės atstovė pati po tokio patirto psichologinio smurto susirgo. Nors atsakovės atstovė teigė, kad darbo taryba buvo įsteigta siekiant įgyvendinti

struktūrinius pokyčius, ieškovės atstovės teigimu, dėl šios priežasties reikėjo pašalinti Profesinę sąjungą.

25. Teismo posėdžio metu ieškovės atstovas advokatas Arūnas Juodis nurodė, kad darbdavė vienašališkai nusprendė įsteigti darbo tarybą. Darbo taryba darbdavei yra palankesnė, o Profesinę sąjungą darbdavė bandė pašalinti. Nurodė, kad darbo tarybos išrinkimas atimant funkcijas iš Profesinės sąjungos laikytinas darbdavės kišimusi į Profesinės sąjungos veiklą.

26. Teismo posėdžio metu atsakovės įgaliota atstovė I. L. paaiškino, kad ji norėjo išgryninti įstaigos veiklą ir kad tai yra jos diskrecijos teisė. Atsakovės atstovės teigimu, darbo taryba buvo sudaryta, nes Profesinė sąjunga nepateikė informacijos apie tai, kiek darbuotojų jai priklauso, nors, atsakovės atstovės teigimu, apie tai turėjo būti informuota ir Komisija, ir Valstybinė darbo inspekcija. Dėl šios priežasties buvo organizuoti darbo tarybos rinkimai, o pati darbo taryba – išviešinta. Paaiškino, kad informaciją apie Profesinę sąjungą ji bandė rinkti tiek, kiek tai buvo reikalinga struktūriniams pokyčiams. Teigė, kad darbdavės įgaliotas asmuo negali eiti profesinės sąjungos pirmininko pareigų. Pažymėjo, kad ji Skyriaus vedėją laikė darbdavės įgaliotu atstovu. Teigė, kad veiksmų, nukreiptų prieš Profesinę sąjungą, nebuvo, o užduočių kontroliavimas yra įprasta darbinė veikla. Pažymėjo, kad į Profesinės sąjungos vidaus veiklą ji nesikišo. Nurodė, kad vienintelį kartą paprašė vardinio Profesinės sąjungos narių sąrašo, tačiau jis jai nebuvo pateiktas, todėl daugiau jo neprašė.

27. Teismo posėdžio metu atsakovės įgaliota atstovė R. M. paaiškino, kad 2024 m. balandžio 2 d. darbdavę informavus apie profesinę sąjungą buvo nuspręsta, kad komunikacija vyks per ją. 2024 m. gegužės mėn. vyko konsultavimas dėl patarėjo pareigybės, vėliau – dėl buhalterės pareigybės. Nurodė, kad ji veikė ir kaip darbdavės, ir kaip Profesinės sąjungos atstovė.

28. Teismo posėdžio metu liudytojas Ž. P. parodė, jog 2020 m. jis laimėjo konkursą į Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko pareigas ir jas ėjo iki 2024 m. kovo 17 d., kai pareigas pradėjo eiti kitas asmuo. Nurodė, kad jis prašė įstaigoje atlikti auditą. Gautoje audito išvadoje buvo siūloma įkurti skyrių, kuriam vadovautų kitas vadovas. Nurodė, kad buvo įkurta Profesinė sąjunga, kurios pirmininke tapo E. G.. Teigė, kad su I. L. jo santykiai pradžioje buvo geri. Nurodė, kad pas jį atėjo I. L. su krūva dokumentų ir paklausė, ką jis žino apie Profesinę sąjungą, kokie kiti nariai ir ar jis jai priklauso. Jis atsakė, kad nepriklauso. I. L. jam pasakė, kad Profesinės sąjungos nebus. Teigė, kad įstaigos vadovė turėjo derinti aktus su Profesine sąjunga, todėl atsirado poreikis naikinti skyrių, kas prieštarauja audito išvadai. Nurodė, kad E. G. jam sakė, kad Komisijos pirmininkė neduoda jai užduočių, o reikalauja jų atlikimo. Liudytojo teigimu, susidarė tolia situacija: jei prieštarauji I. L. – tampa priešu. Pažymėjo, kad darbuotojai jo klausė, ar stoti į Profesinę sąjungą ir ar nebus atskleistos jų pavardės. Liudytojo nuomone, darbo taryba buvo įkurta, nes Komisijos pirmininkė norėjo, kad jos klausytų. Teigė, kad atmosfera yra tragiška visoje Lietuvoje ir kad profesinės sąjungos nariai bijo, kad gali būti atskleista jų tapatybė. Nurodė, kad I. L. bandė išsiaiškinti, kas yra Profesinės sąjungos narys ir struktūriniais pertvarkymais padarė tiesioginį darbuotojų pavaldumą sau, kad galėtų juos atleisti.

29. Teismo posėdžio metu liudytoja E. B. parodė, kad ji nuo 2018 m. buvo Lietuvos administracinių ginčų komisijos narė, nuo 2020 m. buvo Komisijos pirmininko pavaduotoja. Dabar – Komisijos narė. Apie tai, jog ji priklauso Profesinei sąjungai, ilgą laiką slėpė ir yra skambinusi R. M. ir pasakiusi, jog prieštarauja, kad I. L. būtų atskleista, jog ji yra Profesinės sąjungos narė. Ji bijojo I. L.. Nurodė, kad I. L. parodė didelį priešišumą Profesinei sąjungai, teigė, kad tai blogas dalykas. Prasidėjo raganų medžioklė, kas pasisakė (kad priklauso

Profesinei sąjungai), sulaukė blogos reakcijos. Nurodė, kad iš E. G. Komisijos pirmininkė reikalavo narių sąrašo, o E. G. jį atsisakė atskleisti. Ji matė, jog nuo balandžio mėn. E. G. yra menkinama, kvestionuojamas jos lojalumas. Pažymėjo, kad kai įvyko auditas, buvo įkurtas Skyrius, ten pradėjo dirbti E. G.. Jai priekaištų nebuvo, ji rūpinosi savo Skyriumi, darbus atliko kvalifikuotai. Liudytoja nelabai suprato, kodėl balandžio mėn. pradžioje E. G. sulaukė priekaištų, kad blogai dirbo. Nurodė, kad Profesinė sąjunga su reorganizacija nesutinka, nes ji nereikalinga, nepagrįsta, jos tikslas atsikratyti E. G. kaip Profesinės sąjungos pirmininke. Kadangi darbuotojai buvo prieš, įvyko darbo tarybos rinkimai. Nurodė, kad 2024 m. spalio mėn. E. G. susirgo nervine liga ir tai sustabdė Profesinės sąjungos veiklą. Nurodė, kad 2025 m. kovo 5 d. įvyko visuotinis Profesinės sąjungos susirinkimas Mykolo Romerio universitete, kur ji paprašė auditorijos. Tai buvo daroma dėl to, kad būtų užtikrintas Profesinės sąjungos narių konfidencialumas. Nurodė, kad visuotiniame Profesinės sąjungos susirinkime buvo sprendžiami einamieji klausimai, be to, R. M. buvo išbrauta iš Profesinės sąjungos narių, kaip neatitinkanti Profesinės sąjungos interesų. Ją, liudytojos teigimu, I. L. patraukė į savo pusę, kai tapo jos patarėja 2024 m. gegužės mėn. Liudytojos nuomone, I. L. kišasi į Profesinės sąjungos veiklą. Nurodė, kad tie darbuotojai, apie kuriuos I. L. sužino, jog priklauso Profesinei sąjungai, kasmetinio vertinimo metu yra blogai vertinami. Nurodė, kad Komisijos pirmininkė aiškiai pasakė, kad Profesinę sąjungą reikia atskirti nuo darbo. Pažymėjo, kad idėja steigti Profesinę sąjungą kilo dėl Kolektyvinės sutarties.

II. Pirmosios instancijos teismo sprendimo esmė

30. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2025 m. balandžio 28 d. sprendimu

ieškinį tenkino iš dalies: pripažino, kad atsakovė Lietuvos administracinių ginčų komisija pažeidė Lietuvos Respublikos darbo kodekso DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatas – vykdė neteisėtą kišimąsi į profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ atstovės veiklą; priteisė ieškovei profesinei sąjungai „Bendrumas-LAGK“ iš atsakovės Lietuvos administracinių ginčų komisijos 1 000 Eur baudą ir 1 700 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kitoje dalyje ieškinį teismas atmetė.

31. Teismas nurodė, kad, ieškovės teigimu, atsakovė 2024 m. balandžio 2 d., sužinojusi jog, Komisijoje buvo įsteigta Profesinė sąjunga ir jog Profesinės sąjungos pirmininke buvo išrinkta E. G., kuri tuo pačiu buvo ir Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėja (valstybės tarnautoja), jau sekančią dieną pradėjo teikti nepagrįstus nurodymus, reikalavimus bei kaltinimus Profesinės sąjungos pirmininkei. Tai vyko skambučiais, elektroniniais laiškais, darbuotojų surinkimų metu, individualių pokalbių su Profesinės sąjungos pirmininke metu. Ieškovės teigimu, atsakovė neteisėtai kišosi į Profesinės sąjungos veiklą, taikė psichologinį smurtą, spaudimą ir bauginimą, demonstruodama beribę ir absoliučią valdžią tiek Profesinės sąjungos pirmininkei, tiek Profesinei sąjungai. Tuo tarpu, atsakovės paaiškinimais, darbdavė nežinojo, kokia yra Profesinės sąjungos veikla, todėl kištis į ją negalėjo.

32. Teismas pažymėjo, kad nors teismo posėdyje Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininkė I. L. tvirtino, jog ji tik vieną kartą prašė Profesinės sąjungos narių vardinio sąrašo, tačiau teismas nustatė, jog tai nebuvo vienintelis atvejis. Kaip antai, 2024 m. balandžio 3 d. telefoninio skambučio Skyriaus vedėjai (ieškovės pirmininkei) metu, Komisijos pirmininkė pasakė: „Neatrodo, kad reikėjo pranešti, kad mes steigime profsąjungą. Komisijos pirmininkė bus informuota, tik aš nematau nei steigimo dokumentų, nei narių sąrašo. Įstaigos vadovas turi žinoti apie procesus, kiek dirbau, steigėme ir teisme, ir vadovas visada buvo informuotas. Koks teisinis pagrindas pateikti man pranešimą, be teisinio pagrindo, kad įsteigta profsąjunga

be narių sąrašo, aš nematau jūsų dokumentų, kur jūs sakote yra narių susirinkimas, narių sąrašas, įstatai. Kai prašau dėl darbų, jūs visada užsiėmusi, nors dar nesuprantu, ką jūs darote, reiks funkcijų išgryninimo klausimą išsikelti, nežinau ko jūsų prašyti, viskas ne jums“. 2024 m. balandžio 10 d. Komisijos darbuotojų pasitarimo metu Komisijos pirmininkė ieškovei pasakė: „antras klausimas, kuris šiuo atveju yra labai svarbus, jūs įsisteigę turit (narių) sąrašą. Valdyba kas yra aišku iš Registrų centro, o kas yra Profesinės sąjungos nariai, nes visais atvejais, tas žmogus, kurį tai lies, kad jis kaip yra narys ir būtų informuotas apie tam tikrus pokyčius. Kas yra profesinių sąjungų nariai. Jūs jį įregistravę esate, bet aš negaliu jo matyti, tai vat tokį prašymą turėsiu. Prašymą dar suformuosiu raštu. Nes tam reikalingas informavimo įgyvendinimas, nes profesinės sąjungos tokiu būdu veikia pagal įstatymą noriu, kad vykdytumėm. Pasitarkite, kas skyriuje vykdydys informavimo funkciją, pranešite, kuris asmuo iš skyriaus vykdydys. Ar buvo kilusios kažkokios problemos, E., kilę. Darbo taryba tik gėris, bet aš nežinojau, ar buvo kažkokių nesusipratimų“. Vėliau, 2024 m. balandžio 10 d. elektroniniu laišku „Dėl profesinės sąjungos“, Komisijos pirmininkė prašė pateikti kontaktinio asmens ir Profesinės sąjungos narių sąrašą. 2024 m. balandžio 17 d. Komisijos pirmininkė pakartotinai paprašė pateikti Profesinės sąjungos narių sąrašą, nes planuoja peržiūrėti pareigybes, struktūrą ir tai gali liesti ir Profesinės sąjungos narius.

33. Teismas atkreipė dėmesį, kad aplinkybę, jog Komisijos pirmininkė reikalavo, kad Profesinės sąjungos pirmininkė pateiktų Profesinės sąjungos vardinių narių sąrašą, teismo posėdyje patvirtino ir abu liudytojai. Jie parodė, kad Komisijos pirmininkė pati klausė darbuotojų, ar jie priklauso Profesinei sąjungai. Be to, liudytojas Ž. P. papildomai paaiškino, jog I. L. ir į jį kreipėsi su klausimu, ar jis žino, kas yra Profesinės sąjungos nariai, o liudytoja E. B. patvirtino, jog E. G. buvo menkinama Komisijos pirmininkės. Teismas konstatavo, kad aukščiau aptarti duomenys objektyviai patvirtina, jog Komisijos pirmininkė, nesant įstatyminio pagrindo ne kartą tiek žodžiu, tiek elektroniniais laiškais kreipėsi į Profesinės sąjungos pirmininkę, siekdama gauti Profesinės sąjungos vardinių narių sąrašą. Teismas visiškai sutiko su ieškove, jog darbdavės reikalavimas pateikti Profesinės sąjungos narių sąrašą be būtino ir teisėto pagrindo yra kišimasis Profesinės sąjungos pirmininkės veiklą.

34. Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad VĮ Registrų centras 2024 m. gegužės 9 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl duomenų pateikimo“ nurodė, kad juo ieškove informuojama, jog Lietuvos administracinių ginčų komisija 2024 m. balandžio 8 d. Juridinių asmenų registre, Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje ir Juridinių asmenų naudos gavėjų informacinėje sistemoje keturis kartus rinko duomenis apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organo narius. Kaip matyti iš rašto, informacija juo pateikta tik apie tuos duomenų gavėjus, kuriems informacija buvo teikta pagal duomenų teikimo sutartis arba naudojantis VĮ Registrų centras savitarna. Iš pateiktų duomenų matyti, kad informacija apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius Komisijos pirmininkei buvo pateikta pagal Nekilnojamojo turto, Juridinių asmenų registrų duomenų teikimo sutartį Nr. (duomenys neskelbtini), kuri sudaryta tarp VĮ Registrų centras (duomenų teikėjas) ir Komisijos (duomenų gavėjas). Minėtos sutarties 5 punkte nurodyta, kad gavėjas įsipareigoja duomenis naudoti šioje sutartyje nurodytu tikslu, sąlygomis ir tvarka, 7 punkte nurodyta, kad teikėjo pateikti duomenys gavėjo buvo naudoti ikiteisminio administracinių bylų nagrinėjimo tikslu. Teismas akcentavo, kad byloje nėra jokių įrodymų, patvirtinančių, jog atsakovė duomenis rinko ikiteisminiam administracinių bylų nagrinėjimui. Atsižvelgęs į nurodytą, teismas darė išvadą, jog Komisijos pirmininkė duomenis apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organus rinko neteisėtai, taip kišdamasi į Profesinės sąjungos ir jos pirmininkės veiklą.

35. Teismas pažymėjo, kad socialinės partnerystės šalių santykiai turi būti grindžiami bendradarbiavimo principu. Tačiau šiuo atveju akivaizdu, jog socialinių šalių nekalbėjimas ir nebendradarbiavimas tapo viena iš priežasčių šiam ginčui kilti. Teismas nurodė, kad vertinant, ar buvo kišamasi į Profesinės sąjungos pirmininkės veiklą, svarbios ir kitos bylos įrodymais nustatytos faktinės aplinkybės. Teismas akcentavo tai, kad 2024 m. balandžio 3 d. pirmojo skambučio Profesinės sąjungos pirmininkei metu Komisijos pirmininkė pasakė: „Jūs turėsite ateiti vieną dieną ir pasakysite, ką ne tik darote jūs, aš nesuprantu, kokiai jūs įstaigai dirbate, ką jūs dirbate“. Teismas taip pat akcentavo tai, jog Komisijos pirmininkė pareigas pradėjo eiti vos prieš vieną dieną iki šio pokalbio, t. y. ir apie Profesinę sąjungą buvo informuota tą pačią dieną. Teismo vertinimu, akivaizdu, jog toks kreipimasis, vos tik atsiradus pavaldumo teisiniam santykiams, mažai tikėtina, jog galėjo susiformuoti dėl objektyviai egzistuojančių pagrįstų darbinų priežasčių. Teismas vertino, kad E. G. išsakyti priekaištai, labiau tikėtina, atsirado dėl jos Profesinės sąjungos pirmininkės statuso. Juolab kad į ją buvo kreipiamasi kaip į Skyriaus vedėją, o nepasitenkinimas buvo reiškiamas dėl kitų pareigų vykdymo. Teismas taip pat pažymėjo, kad teismo posėdyje apklaustas liudytojas Ž. P. parodė, jog „ pas jį atėjo I. L. su krūva dokumentų ir paklausė, ką jis žino apie Profesinę sąjungą, kokie kiti nariai ir ar jis jai priklauso. Jis atsakė, kad nepriklauso. I. L. jam pasakė, kad Profesinės sąjungos nebus.“. Taip pat parodė, jog įstaigoje yra labai bloga atmosfera. Šią aplinkybę taip pat patvirtino ir liudytoja E. B., kuri patikino, kad: „ bijojo I. L.. I. L. parodė didelį priešišumą Profesinei sąjungai, teigė, kad tai blogas dalykas. Prasidėjo raganų medžioklė, kas pasisakė (kad priklauso profesinei sąjungai), sulaukė blogos reakcijos“. Teismas nurodė, jog įgyvendinant socialinę partnerystę tarp šalių privalo būti laikomasi lygiateisiškumo, geranoriškumo ir pagarbos teisėtiems savitarpio interesams. Tačiau minėtieji duomenys patvirtina priešingą situaciją – Komisijos pirmininkė, keldama nepasitenkinimą dėl įsteigtos Profesinės sąjungos, kelia įtampą darbuotojams dėl jų narystės Profesinėje sąjungoje. Teismas vertino, kad tai taip pat reiškia kišimąsi į Profesinės sąjungos pirmininkės veiklą ne tik tiesiogiai, tačiau ir per Profesinės sąjungos narius.

36. Teismas, vertindamas atsakovės argumentus dėl byloje pateiktų garso įrašų, pažymėjo, kad E. G. ieškinio argumentams pagrįsti nesiremia jokiais trečiųjų asmenų garso įrašuose užfiksuotais paaiškinimais. Savo argumentams pagrįsti, t. y. kad iš tiesų Komisijos pirmininkė kišosi į jos, kaip Profesinėms sąjungos pirmininkės veiklą, ji pateikė garso įrašus, kuriuose užfiksuotas pokalbis būtent su Komisijos pirmininke. Teismas nurodė, kad jam nekyla jokių abejonių dėl garso įrašų autentiškumo. Teismas, atsižvelgęs į tai, kad garso įrašas buvo daromas ne privačioje aplinkoje, jame buvo fiksuojami ne asmeniniai pokalbio dalyvių santykiai, o konflikto požymių turintis pokalbis su darbdavės atstove, įrašas buvo daromas siekiant apsiginti nuo darbdavės neteisėtų veiksmų, sprendė, jog garso įrašų panaudojimas šioje byloje nepažeidžia darbdavės ir trečiųjų asmenų teisių, o juose esanti informacija padeda teisingai ir sąžiningai išnagrinėti bylą, nesuteikiant akivaizdaus pranašumo nei vienai iš šalių. Teismas konstatavo, kad darbdavė neįrodė, jog ieškovės daryti garso įrašai turėjo kokių nors neigiamų pasekmių darbdavei ar tretiesiems asmenims, todėl darė išvadą, kad garso įrašai yra tinkamas įrodymas byloje.

37. Teismas nurodė, kad, pasak ieškovės, Komisijos pirmininkė, prisidengdama dirbtiniais, be teisinio ir faktinio pagrindo, atliekamais Komisijos struktūrinio padalinio – Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus, kurio vedėja yra Profesinės sąjungos pirmininkė, struktūriniais pertvarkymais, siekia atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų – Skyriaus vedėją vien dėl to, jog ji yra Profesinės sąjungos pirmininkė ir taip siekia susilpninti Profesinės sąjungos veiklą. Kitos šalies paaiškinimais, Komisijos pirmininkė, atlikdama priskirtas funkcijas, užtikrindama Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ir

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatų įgyvendinimą, siekdama tinkamai paskirstyti vadovavimo ir vidaus kontrolės funkcijas, tobulinti veiklos rezultatų racionalizavimo bei efektyvinimo procesą ir garantuoti nepriklausomą Komisijai priskirtų specialiųjų funkcijų, nagrinėjant administracinius ginčus ikiteismine tvarka, įgyvendino struktūrinius pertvarkymus Komisijoje pagal suteiktą kompetenciją.

38. Teismas pažymėjo, kad esant ginčo šalių priešiškam požiūriui į Lietuvos administracinių ginčų komisijos struktūros pertvarkymus, teismas susidariusią ginčo situaciją vertina vadovaudamasis Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (toliau – ir BĮĮ) nuostatomis, nustatančiomis biudžetinių įstaigų sampratą, steigimą, pertvarkymą, pabaigą, veiklos organizavimą ir valdyseną (BĮĮ 1 straipsnio 1 dalis). BĮĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog biudžetinės įstaigos vadovas: 1) organizuoja biudžetinės įstaigos darbą, kad būtų įgyvendinami biudžetinės įstaigos veiklos tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos; 2) užtikrina, kad biudžetinės įstaigos veikloje būtų laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ir biudžetinės įstaigos nuostatų; 3) nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų biudžetinės įstaigos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį; 4) nustato biudžetinės įstaigos struktūrą ir darbuotojų pareigybių sąrašą. Teismas, atsižvelgęs į tai, kas nurodyta, darė išvada, jog nekvestionuoja tokių įstaigos vadovės veiksmų pagrįstumo, nes byloje nepakanka duomenų paneigti, jog atsakovės atstovė, inicijuodama struktūrinius pertvarkymus, siekė būtent įstatymo nustatytų tikslų. Teismas taip pat pažymėjo, kad Komisijos pirmininkė laikėsi procedūros – kreipėsi į Valstybinę darbo inspekciją, kuri 2024 m. lapkričio 7 d. sprendimu Nr. SD-1-24040 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“, nusprendė suteikti sutikimą pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas Profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G., Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjai (nesutikus su būtinųjų tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktu). Profesinės sąjungos pirmininkė su šiuo Valstybinės darbo inspekcijos sprendimu nesutiko ir jį apskundė Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka teismui. Ir nors atsakovė nesant galutinio įsiteisėjusio teismo sprendimo pakeitė būtinausias tarnybos sąlygas, tačiau teismas nurodė, jog tokiu atveju atsakomybė tenka įstaigos vadovei.

39. Teismas pažymėjo, kad socialinės partnerystės šalių santykiai turi būti grindžiami bendradarbiavimo principu. Tačiau šiuo atveju akivaizdu, jog socialinių šalių nekalbėjimas ir nebendradarbiavimas tapo viena iš priežasčių šiam ginčui kilti. Teismas nustatė, kad sužinojusi apie Profesinės sąjungos įkūrimą, Komisijos pirmininkė kreipėsi į Profesinės sąjungos pirmininkę, kad ši pateiktų vardinių Profesinės sąjungos narių sąrašą. 2024 m. rugsėjo 2 d. elektroniniu laišku atsakovės darbuotojas A. M. kreipėsi į Profesinės sąjungos pirmininkę su paklausimu, ar Profesinė sąjunga turi pakankamą narių skaičių, t. y. daugiau nei pusę darbuotojų. Į jį 2024 m. rugsėjo 5 d. E. G. atsakė, jog Profesinės sąjungos narių skaičius tik formuojasi ir šiai dienai nesiekia daugiau nei pusės darbuotojų. Profesinė sąjunga A. M. elektroniniu laišku apie tai, jog joje yra daugiau nei 1/3 darbuotojų ir darbo taryba neturi būti sudaroma, informavo elektroniniu laišku tik 2024 m. spalio 15 d.

40. Teismas, spręsdamas, ar darbdavė, inicijuodama darbo tarybos sudarymą, pažeidė DK 169 straipsnio nuostatas, pažymėjo, kad pagal DK 169 straipsnio 1 dalį darbdavys privalo inicijuoti darbo tarybos sudarymą, kai vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius yra dvidešimt ir daugiau, išskyrus atvejį, nurodytą DK 169 straipsnio 4 dalyje. Vis dėlto, teismas vertino, kad ši imperatyvi pareiga savaime nereiškia DK 169 straipsnio pažeidimo net ir tuo atveju, kai

darbo taryba sudaroma egzistuojant DK 169 straipsnio 4 dalyje nustatyta išimčiai. Teismas nurodė, kad DK 171 straipsnio 5 dalyje yra įtvirtinta darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos teisė pasiūlyti ne mažiau kaip tris rinkimų teisę turinčius darbuotojus kandidatais į darbo tarybos narius, iš kurių išrinktu bus laikomas daugiausia darbuotojų balsų gavęs kandidatas. DK 173 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyta darbo tarybos pirmininko pareiga atstovauti darbo tarybai santykiuose su darbuotojais, darbdaviu, profesinėmis sąjungomis ir trečiaisiais asmenimis. Be to, DK 174 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatyta, jog darbo taryba privalo raštu informuoti darbdavį ir profesinę sąjungą, veikiančią darbdavio lygmeniu, apie savo įgaliotus narius. Teismas nurodė, kad minėtos DK nuostatos suponuoja išvadą, jog darbovietėje esant darbdavio lygmeniu veikiančiai profesinei sąjungai, kuriai priklauso 1/3 įmonės darbuotojų, darbo tarybos sudarymas neprieštarauja DK 169 straipsnio 4 daliai. Teismas, atsižvelgęs į tai, kas nurodyta, sprendė, kad Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimai – 2024 m. rugsėjo 16 d. įsakymas Nr. 1VE-48 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos darbo tarybos rinkimų komisijos sudarymo“, 2024 m. rugsėjo 19 d. įsakymas Nr. 1VE-49 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2024 m. rugsėjo 16 d. įsakymo Nr. 1VE-48 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos darbo tarybos rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo yra priimti darbdavei realizuojant DK 169 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą pareigą sudaryti darbo tarybą, todėl atsakovės įsakymus teismas pripažino teisėtais ir pagrįstais ir nurodė, kad nėra jokio pagrindo jų panaikinti ieškovės nurodytais pagrindais.

41. Teismas nustatė, kad 2024 m. spalio 10 d. atsakovė elektroniniu paštu informavo ieškovę apie numatomus struktūrinius ir pareigybinius pakeitimus, kartu pateikdama Profesinei sąjungai visų dokumentų (valstybės tarnautojų, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių ir Vidaus administravimo skyriaus nuostatus) projektus, susijusius su darbdavės darbo organizavimo (struktūros ir pareigybių) numatomais įgyvendinti pakeitimais. Kartu ieškovei buvo nurodyti motyvai dėl numatomų struktūrinių pakeitimų. Atsakovės teigimu, Profesinė sąjunga tokio reikalavimo – pradėti konsultacijas su ieškove dėl atsakovės 2024 m. spalio 10 d. pranešime nurodytų darbo organizavimo ir struktūrinių pakeitimų – Komisijai nepateikė, tik 2024 m. spalio 15 d. elektroniniu laišku informavo atsakovę, kad gavo 2024 m. spalio 10 d. siųstus projektus, kad pateiks dėl jų savo nuomonę ir dalyvaus konsultacijose „kažkada“ vėliau, nes Profesinės sąjungos Pirmininkė serga. Teismas visiškai sutiko su atsakovės argumentais, jog Profesinė sąjunga nėra tik pirmininkė, ją sudaro ir valdyba, todėl pirmininkės ligos atveju su darbdave gali komunikuoti kitas valdybos narys. Todėl, vadovaujantis DK 206 straipsnio 3 dalimi, darbdavė neturėjo jokios objektyvios galimybės pradėti konsultacijų per 3 dienas – ne dėl Komisijos kaltės. Ir tik praėjus devynioms darbo dienoms po Komisijos informacijos pateikimo, t. y. 2024 m. spalio 23 d., Profesinė sąjunga elektroniniu laišku kreipėsi į Komisijos darbuotojus, prašydama pateikti savo pasiūlymus ir pastabas dėl planuojamų struktūrinių pakeitimų ir naujų pareigybių aprašymų projektų. Teismas nurodė, kad pati ieškovė tinkamai nevykdė DK 206 straipsnio 3 dalyje nustatytos pareigos – per tris darbo dienas nuo informacijos gavimo dienos pareikalauti pradėti konsultacijas, todėl Komisija neturėjo teisinio pagrindo vykdyti konsultacijų su Profesine sąjunga. Teismas, atsižvelgęs į tai, kas nurodyta, paskutinį ieškinio reikalavimą dėl įpareigojimo pateikti informaciją atmetė, kadangi tokie veiksmai turi būti atliekami šalių sutartais arba įstatymo nustatytais terminais.

42. Teismas, spręsdamas dėl baudos skyrimo, nurodė, kad iš dalies sutinka su ieškinio argumentais, t. y. jog darbdavė šiurkščiai pažeidė DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatas - vykdė neteisėtą kišimąsi į darbuotojų atstovės (ieškovės atstovės) veiklą. Teismas, skirdamas baudą ir nustatydamas jos dydį, įvertino tai, jog ginčo kilimą sąlygojo Komisijos pirmininkės

nevienkartinis reikalavimas Profesinės sąjungos pirmininkei pateikti vardinius narių sąrašus, neteisėtas duomenų rinkimas apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo narius, trukdymas atlikti Profesinės sąjungos pirmininkei savo pareigas santykiuose su ieškove, kaip socialine partnere, darbdavė stokojo pagarbos, darė spaudimą tiek Profesinės sąjungos pirmininkei, tiek jos nariams, analogišku pagrindu anksčiau bauda darbdavėi nebuvo skirta. Teismas konstatavo, kad 1 000 Eur bauda yra proporcinga pažeidimo sunkumui, padėsianti atgrasyti darbdavį nuo teisės pažeidimo ateiityje.

43. Teismas, atsižvelgęs į tai, kad ieškovė byloje pareiškė tris neturtinius ir vieną turčinį reikalavinį, o ieškinys buvo patenkintas iš dalies – t. y. iš dalies tenkintas vienas iš ieškinio reikalavimų ir priteista 1/3 baudos, taip pat įvertinęs bylos sudėtingumą, proporcingai patenkintų reikalavimų daliai priteisė ieškovei iš atsakovės 1 700 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

III. Apeliacinio skundo ir atsiliepmo į jį argumentai

44. Atsakovė (apeliantė) Lietuvos administracinių ginčų komisija apeliaciniu skundu prašo panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

44.1. Teismas nepagrįstai ieškovės argumentus dėl informacijos paieškos vertino kaip neteisėtą reikalavinį pateikti informaciją ir kišimasi į Profesinės sąjungos veiklą. Teigia, kad teismas neatliko jokio išsamaus aplinkybių tyrimo ir vertinimo dėl DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimo. Pažymi, kad teismas nevertino nei Profesinės sąjungos, kaip socialinio partnerio, instituto esmės, nei Komisijos pirmininkės, kaip įstaigos vadovės, statuso, nei susiklosčiusios faktinės situacijos. Apeliantės nuomone, Komisijos pirmininkė elgėsi teisėtai ir veikė išimtinai pagal DK bei Profesinių sąjungų įstatyme nustatytas pareigas.

44.2. Nesutinka su teismo išvada, kad darbdavės reikalavimas pateikti Profesinės sąjungos narių sąrašą be būtino ir teisėto pagrindo yra kišimasis į Profesinės sąjungos pirmininkės veiklą. Apeliantės teigimu, tokia išvada yra neteisėta ir ribojanti vadovo teisę vadovauti įstaigai. Be to, teismas nenustatė, kokias konkrečias Profesinės sąjungos veiklos teises atsakovė pažeidė.

44.3. Nesuprantama teismo išvada, kad Komisijos pirmininkė neteisėtai rinko informaciją. Nurodo, kad informacijos buvo prašoma, o ne reikalaujama, ir kad buvo kreiptasi į pačią Profesinę sąjungą. Prisijungusi prie viešos VĮ Registrų centras sistemos, Komisijos pirmininkė matė tapačius duomenis (įsteigimo datą, juridinio asmens kodą, valdybos narius), kuriuos vėliau pateikė ir Profesinė sąjunga. Pažymi, kad jokių kitų duomenų nematė ir jų netvarkė. Atkreipė dėmesį į tai, kad Profesinės sąjungos valdybos narių duomenys deklaruoti Privačių interesų registre, vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punktu. Nurodo, kad buvo matoma informacija tik apie viešus valdybos narių duomenis – jokių kitų duomenų, susijusių su Profesinės sąjungos nariais, nebuvo nei gauta, nei reikalauta. Apeliantės įsitikinimu, teismas neįsitikino, kokie duomenys buvo matomi VĮ Registrų centras.

44.4. Nesutinka su teismo išvada, kad toks kreipimasis į Skyriaus vedėją, kurio metu Komisijos pirmininkė pirmojo skambučio Skyriaus vedėjai metu pasakė: „Jūs turėsite ateiti vieną dieną ir pasakysite, ką ne tik darote jūs, aš nesuprantu, kokiai jūs įstaigai dirbate, ką jūs dirbate“, vos tik atsiradus pavaldumo teisiniams santykiams, mažai tikėtina, jog galėjo susiformuoti dėl

objektyviai egzistuojančių pagrįstų darbinių prižasčių. Apeliančės nuomone, teismas nevertino Komisijos pirmininkės, kaip vadovės, statuso. Taip pat nevertino faktinių aplinkybių, jog Komisijos pirmininkė aktyviai dirbo nuo 2024 m. balandžio 2 d. ir darbo klausimais bendravo su Skyriaus vedėja. Teigia, kad vadovė kreipėsi į Profesinę sąjungą su prašymu, bet nereikalavo pateikti informaciją, siekdama užtikrinti kolektyvinį dialogą ir socialinę partnerystę.

44.5. Nesutinka su teismo argumentu, kad Komisijos pirmininkės veiksmai – nepasitenkinimo reiškinys dėl įsteigtos Profesinės sąjungos ir įtampos darbuotojams kėlimas dėl jų narystės joje – reiškia kišimąsi į Profesinės sąjungos pirmininkės veiklą tiek tiesiogiai, tiek per jos narius. Šis teismo vertinimas, atsakovės įsitikinimu, yra nepagrįstas. Pažymi, kad teisės aktai nereglamentuoja, kokia forma turi vykti bendravimas tarp darbdavės ir profesinės sąjungos – socialinė partnerystė grindžiama abipusiu susitarimu. Nurodo, kad nėra nustatyto draudimo prašyti informacijos apie profesinės sąjungos narius tais atvejais, kai tokia informacija reikalinga siekiant pasirengti struktūriniais pokyčiams. Komisijos pirmininkės prašymo tikslas buvo teisėtas ir aiškus – numatomi struktūriniai pokyčiai, kurie gali turėti įtakos ir Profesinės sąjungos nariams. Tai, kad darbdavė iš anksto informavo Profesinę sąjungą apie numatomą pokytį, yra atviros, sąžiningo ir atsakingo socialinio partnerio veikla. Be to, tai rodo aktyvų siekį pozityviai komunikuoti su Profesine sąjunga. Todėl teismo vertinimas, kad Komisija nebendradarbiavo ir elgėsi nepagarbiai Profesinės sąjungos atžvilgiu, yra šališkas ir selektyvus. Atkreipia dėmesį, kad Komisija objektyviai negalėjo kištis į Profesinės sąjungos veiklą, kaip ji apibrėžta Profesinių sąjungų įstatyme, nes darbdavei Profesinės sąjungos veikla nebuvo žinoma, todėl kišimosi galimybė neegzistavo.

44.6. Atsakovės prašymai pateikti informaciją apie Profesinės sąjungos narius, nurodžius aiškų ir legitimų pagrindą, savaime negali būti vertinamas kaip darbo teisės normų pažeidimas. Todėl, nesant kitų aplinkybių, rodančių ieškovės tariamą teisės veikti laisvai ir nepriklausomai pažeidimą, kuomet atsakovė tik pateikė prašymą, į kurį buvo atsakyta, jog informacijos neteikiama dėl perteklinės apimties, o vėliau jokia papildoma informacija nebuvo prašoma, toks prašymas, atsakovės įsitikinimu, negali būti laikomas piktnaudžiavimu, už kurį pagal DK 217 straipsnio 2 dalį galėtų būti skiriama bauda. Atsakovės, kaip darbdavės, teisių ir pareigų vykdymas DK 161 straipsnio 2 dalyje nurodytų socialinės partnerystės principų kontekste, negali būti paneigtas ieškovės teise veikti laisvai ir nepriklausomai. Todėl atsakovės nubaudimas už teisėtą savo teisių įgyvendinimą socialinės partnerystės kontekste – kreipiantis su prašymu – reikštų, kad ateityje atsakovei nebūtų užtikrintos jos, kaip darbdavės, veiklos sąlygos, numatytos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

44.7. Teismas neteisėtai ir nepagrįstai pripažino ieškovės pateiktus garso įrašus leistiniais įrodymais byloje. Teismas rėmėsi, neva 2024 m. balandžio 3 d. ir 2024 m. balandžio 10 d. padarytų garso įrašų ištraukomis, kurios yra akivaizdžiai tendencingos, palankios išskirtinai ieškovės pozicijai ir neatskleidžia viso vadovės ir Skyriaus vedėjos pokalbio turinio. Prie ieškinio pridėtuose garso įrašuose užfiksuoti pokalbiai įvyko tada, kai dar nebuvo susiklostęs joks tarnybinis santykis tarp Komisijos pirmininkės ir Skyriaus vedėjos, kuri tuo pačiu buvo ir Profesinės sąjungos pirmininkė.

44.8. Teismas pažeidė procesines įrodinėjimo ir įrodymų vertinimo taisykles (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 176, 177, 178, 185 straipsniai). Tik įvertinus visumą susirinkimų, kurie vykdavo kiekvieną trečiadienį, o ne atrinktų telefoninių pokalbių ir darbuotojų susirinkimo metu padarytų garso įrašų fragmentuotas dalis (išrenkant ieškovei, jos manymu, jai reikšmingas dalis) būtų galima spręsti, ar šie pokalbių garso įrašai

buvo gauti teisėtai ir ar gali būti pripažinti leistina įrodinėjimo priemone. Teigia, kad slaptas pokalbių įrašinėjimas darbuotojų pasitarimo metu, o ne su Profesine sąjunga, kaip darbuotojų atstove, negali būti laikomas teisėtu įrodymų rinkimu galbūt „ateičiai“.

44.9. Nesutinka su teismo išvada, kad garso įrašų panaudojimas šioje byloje nepažeidžia darbdavės ir trečiųjų asmenų teisių, nes darbdavė neįrodė, jog ieškovės daryti garso įrašai turėjo kokių nors neigiamų pasekmių darbdavei ar tretiesiems asmenims. Pažymi, kad nei atsakovė, nei tretieji asmenys šioje byloje nekėlė reikalavimų dėl patirtos žalos, neigiamų pasekmių, todėl neprivalėjo teikti įrodymų dėl galimos žalos.

44.10. Dėl pažeidimo termino pažymi, kad šiuo atveju ieškovė savo ieškinyje nenurodė jokių priežasčių, dėl kurių praleido DK 220 straipsnio 1 dalyje numatytą 3 mėnesių kreipimosi į DGK terminą dėl tariamų DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimų, kurie, ieškovės teigimu, buvo padaryti 2024 m. balandžio mėn. Pažeidimus ieškovė sieja su Profesinės sąjungos pirmininkės E. G. bendravimu, pokalbiais ir susirašinėjimu su Komisijos pirmininke, aprašytais ieškinyje laikotarpiu nuo 2024 m. balandžio 3 d. iki 2024 m. balandžio 17 d. Atsakovės nuomone, pasibaigus minėtam terminui ir ieškovei neprašius jo atnaujinti, darbo ginčas dėl teisės negali (negalėjo) būti nagrinėjamas Darbo ginčų komisijoje ar teisme iš esmės. Pažymi, kad ieškovė pati aiškiai nurodė tariamo pažeidimo laikotarpį, tačiau teismas dėl šio aspekto nepasisakė ir tariamo pažeidimo termino neapibrėžė.

44.11. Teismas, neįvertinęs esminės aplinkybės, kad Profesinės sąjungos pirmininkė, buvęs pirmininkas Ž. P. ir buvusi Komisijos pirmininko pavaduotoja E. B. yra tarpusavyje susiję ir veikia iš anksto susitarę prieš Komisijos pirmininkę, liudytojų parodymus vertino kaip objektyvius ir nešališkus. Teismas sprendimą grindė tik ieškovės atstovės ir liudytojų tendencingais, objektyvios tiesos bei faktų neatitinkančiais parodymais, taip pat rėmėsi gandai ir pasakojimais apie kitus darbuotojus, kurie, neva, jaučiasi blogai. Be to, pažymi, kad liudytojų parodymai grindžiami nuogirdomis ir tarpusavio pokalbių turiniu, todėl tokie asmenų, turinčių neigiamą išankstinę nuomonę apie Komisijos pirmininkę, vertinimai turėtų būti atmesti kaip nepagrįsti.

44.12. Teismas nevertino ir nepasisakė dėl E. G. pareigų dualumo. Profesinės sąjungos pirmininkės vaidmuo, kai ji tuo pačiu yra darbdavės įgaliotas asmuo, kelia abejonių dėl darbuotojų atstovavimo įgyvendinimo. Pagal DK 170 straipsnio 3 dalį darbdavį atstovaujantis asmuo negali būti darbo tarybos narys, o pagal Profesinių sąjungų įstatymo 1 straipsnį, darbdavys, jo įgaliotasis atstovas negali būti jo įmonėje, įstaigoje organizacijoje veikiančių profesinių sąjungų narys. Akcentuoja, kad E. G. buvo vienintelio Komisijoje veikiančio Skyriaus vedėja ir, atsižvelgiant į darbdavės jai suteiktus įgaliojimus, ji buvo darbdaviui atstovaujantis asmuo. Atsakovės teigimu, toks dvigubas veikimas pagal DK ir Profesinių sąjungų įstatymą yra negalimas. Nurodo, kad ieškinio aplinkybės dėl individualaus ginčo negali būti traktuojamos kaip Profesinės sąjungos teisių ir interesų pažeidimas, kuris yra būtinas kolektyvinio ginčo dėl teisės požymis. Pažymi, kad pirmosios instancijos teismas nevertino, ar šis ginčas gali būti laikomas kolektyviniu. Teigia, kad Profesinės sąjungos vardu veikia tik E. G., kuri gina tik savo asmeninius interesus. Nurodo, kad Komisija negavo nė vieno Profesinės sąjungos prašymo dėl kitų darbuotojų galimai pažeistų teisių, išskyrus E. G..

44.13. Teismas neteisėtai ir nepagrįstai Komisijai skyrė baudą, nes: i) Komisijos pirmininkė, vadovaudamasi legitimiu vadovės interesu – vadovės teise žinoti apie įstaigoje vykstančius procesus – su prašymu dėl informacijos kreipėsi į Profesinės sąjungos pirmininkę teisėtu tikslu: ruošiantis struktūriniais pokyčiams bei siekiant socialinio dialogo ir

bendradarbiavimo; ii) Komisijos pirmininkė jokios informacijos neteisėtu tikslu nerinko, o tikslinasi informaciją siekdama užtikrinti vadovės veiklos vykdymą. Viešai prieinama informacija registre sutampa su Profesinės sąjungos pateikta informacija (jos įsteigimo data, valdybos nariai); iii) pokalbiai ir susitikimai su Skyriaus vedėja vyko tik vidaus administravimo klausimais. Jokių duomenų, kurie sudarytų informaciją apie Profesinės sąjungos narius, nebuvo reikalauta. Taip pat jokia informacija apie Profesinės sąjungos narius nėra žinoma; iv) teismo sprendime nėra individualizuota veikla ir veiksmai, kuriais Komisijos pirmininkė kišosi į Profesinės sąjungos veiklą; v) teismas nepagrįstai nustatė, kad Komisijos pirmininkė nebendravo su Profesine sąjunga ir elgėsi nepagarbiai. Iš byloje esančių dokumentų matyti priešingai – Komisijos pirmininkė bendravo su Profesine sąjunga, siekė socialinio dialogo ir galimų bendradarbiavimo perspektyvų. Šiuos veiksmus teismas įvertino kaip kišimąsi į Profesinės sąjungos veiklą; vi) teismas buvo šališkas. Teismas sprendimą grindė tik ieškovės atstovės ir šališkų liudytojų parodymais, rėmėsi neteisėtai padarytais garso įrašais, kurie neatitinka įrodymų leistinumą kriterijaus.

44.14. Nesutinka su paskirta bauda ir nurodo, kad teismas nemotyvavo paskirtos baudos dydžio, o teismo vertinimas dėl baudos skyrimo, kaip proporcingos priemonės, ateityje atgrasysiančios darbdavę nuo teisės pažeidimo, rodo vadovės apribotą diskreciją vadovauti. Teigia, kad ateityje bus užkirstas kelias bet kokiam vadovės teisėtam tikslui klausti informacijos, nes tai bus vertinama kaip pakartotinis pažeidimas, kišantis į Profesinės sąjungos veiklą. Be to, teismas netinkamai vertino faktus ir bylos aplinkybes, t. y. ne Komisijos pirmininkė nebendradarbiavo su Profesine sąjunga, o pati Profesinė sąjunga nevykdė socialinio dialogo, klaidino darbdavę ir ruošėsi konfliktui, rinkdama medžiagą.

44.15. Apeliantė nesutinka su priteista išlaidų suma ir nurodo, kad Profesinės sąjungos pirmininkė yra teisininkė profesionalė, profesinės sąjungos steigėja ir narė, taip pat ir mokslininkė. Nurodo, kad atstovavimo išlaidos turėjo būti priteistos ne tik tenkintų reikalavimų daliai, bet ir turėtų būti vertinama, kad ieškovė pati galėjo realizuoti teisę skųstis. Pažymi, kad teismas neteisingai paskirstė išlaidas proporcingai tenkintų reikalavimų daliai, t. y. teismas atmetė 3 reikalavimus, o vieno reikalavimo tenkino 1/3 dalį. Taigi, nuo 1/4 reikalavimų, buvo tenkinta 1/3 reikalavimo, todėl tai sudaro 1/12 viso reikalavimo. Ieškovė patyrė 3 170 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti. Pagal matematinius skaičiavimus tenkintų reikalavimų daliai proporcinga suma – 294 Eur $((3170 / 4) / 3)$. Atitinkamai ir žyminio mokesčio dalis $110 / 4 = 27$, ir $27 / 3$ (tenkinta 1/3 reikalavimo) = 9 Eur. Iš viso teismo sprendime nurodyta suma, atitinkanti tenkintų reikalavimų dalį, sudaro 273 (264+9) Eur. Kadangi Profesinės sąjungos teisininkai pasisako įvairiose institucijose, teikia to paties turinio skundus, turi profesinių teisinių žinių, tai priteistina suma turi būti mažintina per pusę, t. y. iki 136,5 Eur.

44.16. Apeliantė kartu su apeliaciniu skundu pateikė prašymą prijungti rašytinius įrodymus – elektroninius laiškus, kurie, apeliantės vertinimu, pagrindžia Komisijos pirmininkės, kaip vadovės, užduočių formulavimą Skyriaus vedėjai / bendravimą su Skyriaus vedėja.

45. Ieškovė profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“ atsiliepiu į apeliacinį skundą prašo apeliacinį skundą atmesti ir priteisti bylinėjimosi išlaidas. Atsiliepiamas į apeliacinį skundą grindžiamas šiais argumentais:

45.1. Atsižvelgdama į apeliantės motyvus, kad teismas nepagrįstai ieškovės argumentus dėl informacijos paieškos vertino kaip neteisėtą reikalavimą pateikti informaciją ir kišimąsi į Profesinės sąjungos veiklą, ieškovė nurodo, jog teismas pagrįstai konstatavo, kad Komisijos pirmininkė, nesant įstatyminio pagrindo, ne kartą tiek žodžiu, tiek elektroniniais laiškais

kreipėsi į Profesinės sąjungos pirmininkę, siekdama gauti Profesinės sąjungos vardinių narių sąrašą. Toks darbdavės reikalavimas pateikti šį sąrašą be būtino ir teisėto pagrindo yra kišimasis į Profesinės sąjungos pirmininkės veiklą. Taip pat, ieškovės įsitikinimu, teismas pagrįstai sprendė, kad Komisijos pirmininkė duomenis apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organus rinko neteisėtai, taip kišosi į Profesinės sąjungos ir jos pirmininkės veiklą. Nurodo, kad Komisijos, kaip ir bet kurios kitos įstaigos, vadovas savo veiklą privalo vykdyti griežtai laikydamasis teisės aktų reguliavimo, kurį vadovas privalo žinoti. Komisijos pirmininkė yra ne tik įstaigos vadovė, bet ir teisininkė. Be to, Komisijoje dirba visa eilė teisininkų, kurie esant reikalui galėtų Komisijos pirmininkei suteikti teisinę pagalbą. Todėl, ieškovės įsitikinimu, yra akivaizdu, kad Komisijos pirmininkei buvo žinomas tiek DK 166 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas darbdaviui kištis į profesinės sąjungos veiklą, tiek ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 9 straipsniu nustatytas draudimas tvarkyti asmens duomenis, atskleidžiančius narystę profesinėse sąjungose. Ieškovė atkreipia dėmesį į tai, kad, nors apeliante teigia, kad informacijos (vardinio Profesinės sąjungos narių sąrašo) prašė, bet nereikalavo, taip pat kad Profesinės sąjungos narystės duomenų Komisija nenaudoja ir netvarko, visgi žodis „reikalauti“ Lietuvių kalbos žodyne aiškinamas kaip reiškiantis atkakliai, primygtinai prašyti, liepi, versti ką atlikti. Ieškovės nuomone, vertinant Komisijos pirmininkės padarytus veiksmus dėl reikalavimo pateikti Profesinės sąjungos narių vardinių sąrašą bendrame kontekste su kitomis byloje nustatytomis aplinkybėmis, darytina išvada, jog pirmosios instancijos teismas sprendime pagrįstai konstatavo „reikalavimą“. Be to, byloje nustatyta, jog Komisijos pirmininkė, neturėdama jokio įstatyminio pagrindo, ne vienkartinį prašymu, o primygtiniu ir sistemingu kreipimusi – tiek žodžiu (2024 m. balandžio 3 d. ir 2024 m. balandžio 10 d.), tiek raštu elektroniniais laiškais (2024 m. balandžio 10 d. ir 2024 m. balandžio 17 d.) – prašė ir vertė Profesinės sąjungos pirmininkę E. G. pateikti profsąjungos narių vardinių sąrašą. Pirmiau išdėstytos aplinkybės paneigia apeliančios argumentus, kad pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvai neatitinka faktinių aplinkybių dėl I. L. reikalavimo pateikti profesinės sąjungos narių vardinių sąrašą.

45.2. Apeliančios argumentas, esą teismas neįvertino esminės aplinkybės – kad vadovė, turėdama teisinį pagrindą daryti struktūrinius pokyčius, prašydama informacijos iš Profesinės sąjungos, nurodė priežastį, jog informacijos prašo dėl numatomo struktūrinio pokyčio – nepagrįstas. Ieškovė teigia, kad, kaip minėta, Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 9 straipsnis be išimčių draudžia tvarkyti, t. y. ir rinkti, duomenis, atskleidžiančius narystę profesinėse sąjungose. Be to, profesinės sąjungos nariams santykiuose su darbdaviu atstovauja profesinė sąjunga (Profesinių sąjungų įstatymo 10 straipsnis). Todėl visus klausimus, susijusius su struktūriniais pokyčiais, apeliante galėjo ir turėjo spręsti su ieškove.

45.3. Nesutinka su apeliančios teiginiu, kad teismo išvada, jog Komisijos pirmininkės veiksmai – nepasitenkinimo reiškinys dėl įsteigtos Profesinės sąjungos ir įtampos darbuotojams kėlimas dėl jų narystės joje – reiškia kišimąsi į Profesinės sąjungos pirmininkės veiklą tiek tiesiogiai, tiek per jos narius, yra nepagrįsta, nes Komisija ieškojo dialogo. Ieškovės įsitikinimu, šis apeliančios motyvas yra deklaratyvus, nes byloje nėra jokių įrodymų, kad Komisija ieškojo dialogo su Profesine sąjunga. Priešingai, byloje esančių įrodymų visuma pagrindžia, kad Komisijos pirmininkė buvo priešiška nusistačiusi prieš Profesinę sąjungą, kėlė įtampą atsakovės darbuotojams ir vykdė kišimąsi į Profesinės sąjungos veiklą.

45.4. Apeliančios argumentas, kad objektyviai neįmanoma kištis į veiklą, kurios nėra ir kuri darbdavei niekada nebuvo žinoma – nepagrįstas. Pažymi, kad byloje nėra ginčo, kad Profesinės sąjungos pirmininkė 2024 m. balandžio 2 d. pranešimu informavo Komisijos pirmininkę apie Komisijos darbuotojų įsteigtą Profesinę sąjungą, kuri atstovauja Profesinės sąjungos

nariams santykiuose su darbdave, paprašė su Profesine sąjunga derinti darbuotojų darbo, ekonominius, socialinius klausimus bei interesus. Ieškovės teigimu, tai reiškia, kad nuo 2024 m. balandžio 2 d. atsakovei buvo žinoma apie veikiančią Profesinę sąjungą.

45.5. Nors apeliantė teigia, kad teismas neteisėtai ir nepagrįstai pripažino ieškovės pateiktus garso įrašus leistiniais įrodymais byloje, ieškovė pažymi, kad apeliantė tiek pirmosios instancijos teisme, tiek apeliaciniame skunde nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių šiuos teiginius. Ieškovė atkreipia dėmesį į apeliantės teiginį, kad garso įrašuose užfiksuoti pokalbiai įvyko tada, kai dar nebuvo susiklostęs joks tarnybinis santykis tarp Komisijos pirmininkės ir Skyriaus vedėjos. Ieškovė pažymi, kad garso įrašai buvo padaryti 2024 m. balandžio 3 d. ir 2024 m. balandžio 10 d., todėl, jos nuomone, akivaizdu, kad šių garso įrašų darymo laiku tarnybiniai santykiai tarp Komisijos pirmininkės ir Skyriaus vedėjos buvo susiklostę, kadangi Komisijos pirmininke I. L. buvo paskirta 2024 m. kovo 30 d., pirmoji jos darbo diena buvo 2024 m. balandžio 2 d. Skyriaus vedėja Komisijoje dirbo dar iki 2024 m. balandžio 2 d. ir tai dienai jau buvo išrinkta ir Profesinės sąjungos pirmininke.

45.6. Apeliantės teiginys, kad pasibaigus DK 220 straipsnio 1 dalyje nustatytam trijų mėnesių kreiptis į DGK dėl reikalavimo dalies, kuria prašoma pripažinti, kad darbdavys pažeidė DK 166 straipsnio 1 dalį, ir šio termino neatnaujinus darbo ginčas dėl teisės negali (negalėjo) būti nagrinėjamas iš esmės DGK ar teisme, ieškovės įsitikinimu, yra nepagrįstas. Ieškovė argumentuoja, kad net ir tuo atveju, jei terminas kreiptis į DGK dėl darbo ginčo dėl teisės išnagrinėjimo būtų praleistas ir nebūtų atnaujintas, tai savaimė neužkerta kelio darbo ginčo dėl teisės išnagrinėjimui teisme. Pažymi, kad DGK konstatavo, kad terminas kreiptis į DGK nebuvo praleistas ir kad DGK kolektyvinį darbo ginčą dėl teisės išnagrinėjo iš esmės.

45.7. Teismas, priešingai nei teigia apeliantė, liudytojų parodymus vertino byloje esančių įrodymų viseto kontekste, t. y. gretino juos su garso įrašais, rašytiniais įrodymais – Komisijos pirmininkės laiškais, kas teismui pagrįstai leido suprasti, kad liudytojų parodymai dėl šiai bylai teisiškai reikšmingų aplinkybių (atsakovės kišimosi į Profesinės sąjungos veiklą) atitinka kitus byloje esančius įrodymus ir kad šie liudytojų parodymai yra patikimi. Pažymi, kad apeliantė pirmosios instancijos teisme nenurodė ir neįrodinėjo aplinkybių dėl liudytojų Ž. P. ir E. B. parodymų nepatikimumo, todėl, vadovaujantis CPK 306 straipsnio 2 dalimi, tokiomis aplinkybėmis apeliaciniame skunde negali būti remiamasi.

45.8. Dėl Profesinės sąjungos pirmininkės vaidmens ieškovė nurodo, kad atsakovė byloje nebuvo pareiškusi reikalavimų, kuriais būtų prašoma teismo nustatyti, jog Profesinės sąjungos pirmininkė buvo neteisėtai paskirta į šias pareigas ar kad ji negalėjo būti priimta į Profesinės sąjungos narius. Dėl to apeliantės keliami klausimai nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas.

45.9. Dėl atsakovei teismo paskirtos baudos pažymi, kad byloje nustatytos aplinkybės vienareikšmiškai pagrindžia, kad atsakovė šiurkščiai pažeidė DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatas – neteisėtai kišosi į darbuotojų atstovės (ieškovės) veiklą. Todėl, vadovaujantis DK 217 straipsnio 2 dalimi, teismas pagrįstai skyrė atsakovei 1 000 eurų baudą ieškovės naudai. Ieškovės vertinimu, toks baudos dydis yra proporcingas pažeidimo sunkumui ir būtinas siekiant atgrasyti darbdavę nuo galimų pažeidimų Profesinės sąjungos atžvilgiu ateityje.

45.10. Apeliantė nenurodė ir nemotyavo, kokius tris ieškinio reikalavimus ji laiko atmestais bei kaip apskaičiavo, kad patenkinta tik 1/3 vieno ieškinio reikalavimo dalis. Pažymi, kad ieškovė byloje pareiškė 3 ieškinio reikalavimus ir reikalavimą dėl baudos priteisimo, kuris laikytinas išvestiniu reikalavimu. Vieną iš trijų ieškinio reikalavimų teismas patenkino –

pripažino, kad atsakovė pažeidė DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatas, t. y. neteisėtai kišosi į Profesinės sąjungos veiklą. Ieškovės nuomone, teismas, atsižvelgęs į proporcingai patenkintų reikalavimų dalį ir bylos sudėtingumą, pagrįstai sprendė, kad ieškovei iš atsakovės priteistina 1 700 Eur bylinėjimosi išlaidų.

45.11. Apeliantė akivaizdžiai piktnaudžiauja savo procesinėmis teisėmis teikdama apeliacinės instancijos teismui įrodymus, kurie egzistavo bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme ir kurių pateikimui pirmosios instancijos teismui nebuvo jokių kliūčių. Akcentuoja, kad apeliantės pateikti įrodymai nėra šios bylos ginčo dalykas, jų teisėtumo patikrinimas nepatenka į šios bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas. Nurodo, kad pirmosios instancijos teismas nagrinėjo Komisijos pirmininkės veiksmus Profesinės sąjungos atžvilgiu, o ne darbdavės veiksmus organizuojant institucijos darbą, institucijos veiklos rezultatus ar darbuotojų atliekamas darbo funkcijas. Teigia, jog I. L. sąmoningai slepia ir kartu su elektroniniais laiškais neprideda Skyriaus vedėjos E. G. atsakymų į I. L. rašytus elektroninius laiškus. Nurodo, kad jei apeliacinės instancijos teismas nuspręstų priimti naujus apeliantės pateiktus įrodymus, ieškovei kiltų būtinybė į juos atsikirsti, o tai, vadovaujantis CPK 314 straipsniu, sudarytų pagrindą priimti ieškovės apeliacinės instancijos teismui teikiamus naujus įrodymus. Todėl ieškovė teikia teismui E. G. elektroninius laiškus, kuriais buvo atsakyta į I. L. elektroninius laiškus, kuriuos I. L. pateikė apeliacinės instancijos teismui.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinio teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

46. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindai, taip pat absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas (CPK 320 straipsnio 1 dalis). Apeliacinės instancijos teismas tikrina apskūsto teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą analizuodamas skunde išdėstytus argumentus, išskyrus įstatyme nurodytas išimtis (CPK 320 straipsnio 2 dalis). Apeliacinio skundo ribos gali būti peržengtos tada, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai. Neatsižvelgdamas į apeliacinio skundo ribas, apeliacinės instancijos teismas ex officio (pagal pareigas) patikrina, ar nėra CPK 329 straipsnyje nurodytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų (CPK 320 straipsnio 1, 2 dalys).

47. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, išnagrinėjusi apeliacinį skundą, absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų, nurodytų CPK 329 straipsnio 2 dalies 1-7 punktuose, nenustatė, taip pat nenustatė ir pagrindų peržengti apeliacinio skundo ribas.

48. Apeliacijos objektą sudaro pirmosios instancijos teismo sprendimo dalies, kuria iš dalies buvo patenkintas ieškovės ieškinys ir pripažinta, kad atsakovė Lietuvos administracinių ginčų komisija pažeidė DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatas – vykdė neteisėtą kišimąsi į profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ atstovės veiklą, ir už šį pažeidimą ieškovei iš atsakovės priteista 1 000 Eur bauda, taip pat paskirstytos bylinėjimosi išlaidos, teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimas.

Dėl naujų įrodymų (ne)priėmimo

49. Atsakovė su apeliaciniu skundu pateikė naujus (papildomus) rašytinius įrodymus – Komisijos pirmininkės elektroninius laiškus Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjai (toliau – ir Skyriaus vedėja) E. G., kurie pagrindžia Komisijos pirmininkės, kaip vadovės, užduočių formulavimą Skyriaus vedėjai, nes pirmosios instancijos teismui aplinkybės, kad 2024 m. balandžio 2 d. Komisijos pirmininkė bendravo su Skyriaus vedėja darbo klausimais, pasirodė mažai tikėtinos. Atsakovė pabrėžė, kad atsakovė negalėjo numatyti tokio teismo vertinimo; šie pirmosios instancijos teismo argumentai yra atsakovės ginčijami ir sudaro apeliacijos dalyką, todėl prašo prijungti kartu su apeliaciniu skundu pateikiamus papildomus įrodymus – elektroninius laiškus.

50. Ieškovė atsiliepime į apeliacinį skundą prašo atsakovės naujai apeliacinės instancijos teismui pateiktų įrodymų nepriimti.

51. CPK įtvirtinta ribota apeliacija, kuriai būdinga tai, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas apeliacine tvarka tikrinamas pagal byloje jau esančius ir pirmosios instancijos teismo ištirtus ir įvertintus duomenis, tikrinama, ar pirmosios instancijos teismas turėjo pakankamai įrodymų teismo padarytoms išvadoms pagrįsti, ar teismas juos tinkamai ištyrė ir įvertino, ar nepažeidė kitų įrodinėjimo taisyklių ir t. t.

52. Bendroji taisyklė ta, kad apeliacinės instancijos teisme papildomų įrodymų pateikimas ribojamas (CPK 314 straipsnis). CPK 314 straipsnyje suformuluotos taisyklės, kad apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti naujus įrodymus, kurie galėjo būti pateikti pirmosios instancijos teismui, išimties yra: 1) kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisako priimti įrodymus; 2) kai įrodymų pateikimo būtinybė išskyla vėliau. Apeliacinės instancijos teismas, sprenddamas dėl kiekvieno naujo pateikto įrodymo, turi aiškintis, ar galėjo šis konkretus įrodymas būti pateiktas pirmosios instancijos teismui, ar vėlesnis įrodymo pateikimas užvilkins bylos nagrinėjimą, bei atsižvelgti į prašomo priimti naujo įrodymo įtaką sprendžiant šalių ginčą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-237-684/2019, 33 punktas; 2020 m. liepos 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-219-701/2020, 34 punktas). Be to, pagal CPK 180 straipsnį, teismas priima nagrinėti tik tuose įrodymus, kurie patvirtina arba paneigia turinčias reikšmės bylai aplinkybes.

53. CPK 306 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama naujų įrodymų pateikimo tvarka – jie turi būti pateikiami kartu su apeliaciniu skundu, nurodant motyvus, kodėl įrodymai nebuvo pateikti anksčiau. Draudimas teikti, o kartu ir priimti, naujus įrodymus užtikrina ir teisinį tikrumą bei apibrėžtumą, nes, užkirsdamas kelią remtis tokiais įrodymais, kurie nefigūravo pirmosios instancijos teisme, pašalina (ar sumažina) procesinės staigmenos sukūrimo dalyvaujantiems byloje asmenims galimybę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-349-248/2019, 19 punktas).

54. Nagrinėjamu atveju teisėjų kolegija, įvertinusi atsakovės pateiktus įrodymus, jų turinį, aplinkybes, kurias jais siekiama pagrįsti, CPK 180, 314 straipsnių nuostatas, sprendžia, kad nėra pagrindo jų priimti ir vertinti kartu su kitais jau byloje esančiais įrodymais nagrinėjant bylą apeliacine tvarka.

55. Visų pirma, atsakovė, kartu su apeliaciniu skundu teikdama naujus įrodymus, nenurodo, kodėl ji šių įrodymų negalėjo pateikti pirmosios instancijos teismui. Atsižvelgiant į įrodymų sukūrimo datą, matyti, kad jie egzistavo bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, o

objektyvių kliūčių, sutrukdžiusių atsakovei laiku pateikti šiuos įrodymus dar pirmosios instancijos teismui, sudarant teismui galimybę juos ištirti ir įvertinti bei padaryti atitinkamas išvadas dėl jų įrodomosios reikšmės, nenustatyta, tokių apeliaciniame skunde nenurodo ir pati atsakovė.

56. Be to, teisėjų kolegija vertina aplinkybes, kurias atsakovė prašomais priimti naujais įrodymais siekia pagrįsti, t. y. atsakovė nurodo siekianti paneigti pirmosios instancijos teismo sprendimo išvadą, kad toks kreipimasis (į E. G., 2024 m. balandžio 3 d. telefoninio skambučio metu), vos tik atsiradus pavaldumo teisiniams santykiams, mažai tikėtina, jog galėjo susiformuoti dėl objektyviai egzistuojančių pagrįstų darbinių priežasčių. Teismo vertinimu, išsakyti priekaištai E. G. labiau tikėtina, jog atsirado dėl jos profesinės sąjungos pirmininkės statuso, juolab, jog kreipiamasi į ją kaip į Skyriaus vedėją, o nepasitenkinimas išreikštas dėl kitų pareigų vykdymo. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad atsakovė pateiktu elektroniniu susirašinėjimu su Skyriaus vedėja darbiniais klausimais nuo pat Komisijos pirmininkės darbo pradžios 2024 m. balandžio 2 d. neįrodinėja, kad E. G. Komisijos pirmininkė būtų reiškusį kokius nors priekaištus dėl netinkamo darbo (Skyriaus vedėjos) pareigų vykdymo jau 2024 m. balandžio 2-3 dienomis (t. y. iki to laiko, kai vyko telefoninis pokalbis, kurio turinį vertino pirmosios instancijos teismas), todėl atsakovės pateiktas susirašinėjimas el. laiškais nei patvirtina, nei paneigia jais atsakovės siekiamų pagrįsti aplinkybių, t. y. Komisijos pirmininkės kreipimosi į Skyriaus vedėją 2024 m. balandžio 3 d. telefoniniu skambučiu, kurį vertindamas pirmosios instancijos teismas padarė atsakovės ginčijamą išvadą.

57. Pažymėtina, kad visi atsakovės kartu su apeliaciniu skundu pateikti elektroniniai laišakai yra susiję su darbo organizavimo klausimais ir darbinių užduočių formulavimu, jų vykdymu, šių laiškų turinį sudarančios aplinkybės nebuvo nurodomos šalių pirmosios instancijos teismui teiktuose procesiniuose dokumentuose ir, atitinkamai, nebuvo tirtos pirmosios instancijos teisme; profesinės sąjungos pirmininkės darbo kokybė, jai pavestų užduočių vykdymo aplinkybės einant Skyriaus vedėjos pareigas nėra šios bylos nagrinėjimo dalyku; šios bylos nagrinėjimo dalyku yra Komisijos pirmininkės, atstovaujančios darbdaviui, veiksmų vertinimas kišimosi į profesinės sąjungos veiklą aspektu.

58. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija sprendžia, jog atsakovės pateikti nauji įrodymai nei patvirtina, nei paneigia būtent šiai bylai išspręsti reikšmingų aplinkybių (nenustatytas įrodymų sąsajumas su byla) (CPK 180 straipsnis), be to, naujų įrodymų priėmimas prieštarautų CPK 306 straipsnio 2 dalies nuostatomis, todėl atsisako priimti atsakovės kartu su apeliaciniu skundu pateiktus naujus įrodymus – elektroninius laiškus.

59. Nepriėmus atsakovės kartu su apeliaciniu skundu pateiktų įrodymų, atitinkamai nepriimtini ir ieškovės kartu su atsiliepiamu į apeliacinį skundą teikti papildomi įrodymai, nes jie teikti reaguojant į atsakovės naujai pateiktus įrodymus.

60. Pažymėtina, kad Vilniaus apygardos teismas civilinę bylą pagal atsakovės apeliacinį skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2025 m. balandžio 28 d. sprendimo išnagrinėjo 2025 m. rugsėjo 2 d. teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka ir nutartimi atidėjo procesinio sprendimo byloje priėmimą ir paskelbimą. 2025 m. rugsėjo 25 d. atsakovė į bylą pateikė pranešimą, kuriuo informuoja, kad Vilniaus apygardos teismas 2025 m. rugsėjo 10 d. priėmė nutartį Nr. AN2-326-935/2025 (teisminio proceso Nr. 4-68-3-00709-2025-6), kurioje buvo atmestas E. G. atstovo P. S. skundas dėl ANK 96 straipsnio 2 dalies pažeidimo. Atsakovės teigimu, ši nutartis svarbi administracinei bylai Nr. eI3-20493-631/2024 dėl aplinkybių, susijusių su pareiškėjų minimomis aplinkybėmis procesiniuose dokumentuose dėl galimo

psichologinio smurto ir priekabiavimo darbe. Teisėjų kolegija pažymi, kad ši informacija pateikta teismui baigus nagrinėti bylą ir išėjus į pasitarimų kambarį priimti procesinio sprendimo, be to, atsakovė nenurodė, kaip pateikiama informacija susijusi su išnagrinėta civiline byla, todėl po bylos išnagrinėjimo atsakovės į civilinę bylą pateiktą informacinio pobūdžio pranešimą (DOK-33447) teisėjų kolegija atsisako priimti (CPK 306 straipsnio 4 dalis, 325 straipsnio 1 dalis).

Dėl DK 220 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino (ne)pažeidimo

61. Teisėjų kolegija pažymi, kad nagrinėjamu atveju nėra pagrindo sutikti su atsakovės apeliacinio skundo argumentais ir konstatuoti DK 220 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino kreiptis į DGK su prašymu išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės pažeidimo, nes DGK šio termino nelaikė praleistu, ieškovės prašymą priėmė ir išnagrinėjo, todėl ieškovei kreipiantis į teismą su ieškiniu dėl to paties ginčo nebuvo poreikio prašyti šį terminą atnaujinti, be to, ieškovė įrodinėjamą atsakovės DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimą kildino ne tik iš 2024 m. balandžio 2 d. – 17 d., bet ir iš eilės kitų, vėlesniu laikotarpiu atsakovės atliktų, ieškovės vertinimu, neteisėtų veiksmų, t. y. 2024 m. rugsėjo mėn. inicijuotų darbo tarybos rinkimų, struktūrinių pertvarkymų, siekiant atleisti Skyriaus vedėją, ir ieškovė visa tai vertino kaip kompleksinius, tęstinius atsakovės veiksmus, neteisėtai nukreiptus prieš profesinės sąjungos veiklą. Atsižvelgiant į tai, sprendžiant, jog nagrinėjamo ginčo atveju DK 220 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino praleidimas pirmosios instancijos teismo nebuvo nustatytas pagrįstai.

Dėl garso įrašo (ne)pripažinimo leistinu įrodymu

62. Atsakovė apeliaciniame skunde teigia, kad pirmosios instancijos teismas neteisėtai ir nepagrįstai pripažino ieškovės pateiktus garso įrašus leistiniais įrodymais byloje. Skundžiamame sprendime pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad ieškovės į bylą pateikti garso įrašai (Skyriaus vedėjos ir Komisijos pirmininkės telefoninių pokalbių bei darbo susirinkimų) yra pripažintini tinkamais įrodymais byloje; tokią išvadą teismas padarė vadovaudamasis šiais pagrindiniais argumentais: nagrinėjamu atveju garso įrašas buvo daromas ne privačioje aplinkoje, jame buvo fiksuojami ne asmeniniai pokalbio dalyvių santykiai, o konflikto požymių turintis pokalbis su darbdavio atstove; įrašas daromas siekiant apsiginti nuo darbdavio neteisėtų veiksmų; šioje byloje garso įrašų panaudojimas nepažeidžia darbdavio ir trečiųjų asmenų teisių, o juose esanti informacija padeda teisingai ir sąžiningai išnagrinėti bylą, nesuteikiant akivaizdaus pranašumo nei vienai iš šalių; darbdavys neįrodė, jog ieškovės daryti garso įrašai turėjo kokių nors neigiamų pasekmių darbdaviui ar tretiesiems asmenims.

63. Atsakovė su tokiu teismo vertinimu nesutinka remdamasi tokiais pagrindiniais motyvais:

63.1. Prie ieškinio pridėtuose garso įrašuose užfiksuoti pokalbiai įvyko tada, kai dar nebuvo susiklostęs joks tarnybinis santykis tarp Komisijos pirmininkės ir Skyriaus vedėjos, kuri tuo pačiu buvo ir profesinės sąjungos pirmininkė.

63.2. Įrašai buvo daromi selektyviai, prieš tai atlikus provokacinius veiksmus (arba provokuojama neveikimu, pvz., nepakėlus tarnybinio telefono skambučio ir ilgą laiką neperskambinus, ilgą laiką neatsakius į elektroninius laiškus, neatlikus skubių užduočių). Skyriaus vedėja susirinkimuose iš esmės tylėjo, o pokalbiuose provokavo ir siekė, kad įrašuose būtų užfiksuota naudinga informacija. Atsakovės teigimu, Skyriaus vedėja manipuliavo situacija, rengėsi ateities procesams.

63.3. Ieškovės slapta darytuose garso įrašuose buvo užfiksuoti ne tik darbuotojo tiesioginio vadovo, bet ir 2024 m. balandžio 10 d. vykusio darbuotojų pasitarime dalyvavusių kitų asmenų asmens duomenys. Teismui garso įrašai visa apimtimi nebuvo pateikti, vertintos ištraukos.

63.4. Kiekvieną trečiadienį vykdavo vidaus administravimo srities susirinkimai, kurių metu svarstomi darbiniai klausimai Skyriaus veiklos srityje. Jokių susitikimų Komisijos pirmininkė su Profesinės sąjungos pirmininke profesinės sąjungos veiklos tikslais neturėjo. Nei vienu atveju Komisijos pirmininkė ir kiti dalyvavę asmenys apie garso įrašinėjimą nebuvo informuoti, ieškovė, asmens duomenis fiksuodama garso įrašuose, nesilaikė BDAR įtvirtintų reikalavimų, nes negavo tų asmenų sutikimo daryti garso įrašus, o taip pat ir skleisti informaciją už įstaigos ribų, pozicijuojant tariamu pažeidimu.

63.5. Atsakovės vertinimu, įrašų padarymo aplinkybės, jų autentiškumas bei leistinumas kelia abejonių. Pripažinus tokį įrodymų rinkimo būdą teisėtu, taptų leistina bet kada slapta įrašinėti bet kokius pokalbius, susijusius net ir su šių asmenų privataus gyvenimo aplinkybėmis, ir, atsižvelgiant į užfiksuotų pokalbių turinį, juos panaudoti įvairiems tikslams. Šiuo atveju teismas neįvertino, ar garso įrašai, kurie kaip įrodymai pateikti šioje byloje, buvo gauti nepažeidžiant subjektų, užfiksuotų įrašė, teisių ir interesų, jų teisių į privatų gyvenimą, neatsižvelgta ir sprendime nepasisakyta dėl įrašų padarymo aplinkybių, fiksavimo būdo, naudotų priemonių, pateiktų selektyvių ištraukų, neatsakyta į klausimą, koks yra visų slapta darytų garso įrašų turinys ir pan.

63.6. Atsakovė pažymėjo, kad visa informacija vidaus administravimo klausimais yra įstaigos veiklos informacija, kuri liečia finansinę dalį, tarnybinius darbuotojų klausimus, asmens duomenis bei vadovo sprendimus. Tokių įrašų padarymo, autentiškumo ir teisėtumo klausimas yra esminis.

64. Vadovaujantis CPK 177 straipsnio 3 dalies nuostatomis, įrodinėjimo priemonėmis gali būti nuotraukos, vaizdo bei garso įrašai, padaryti nepažeidžiant įstatymų. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, jog: i) vertinant garso įrašo, kaip įrodinėjimo priemonės, leistinumą, visų pirma, turi būti vertinama, ar šis įrodymas buvo gautas, nepažeidžiant subjektų, užfiksuotų įrašė, teisių ir interesų, jų teisės į privatų gyvenimą, turi būti atsižvelgiama į įrašo padarymo aplinkybes, fiksavimo būdą, priemones ir pan.; ii) ar garso įrašas yra leistina įrodinėjimo priemonė, turi būti sprendžiama individualiai kiekvienoje konkrečioje byloje, atsižvelgiant į įrašo padarymo aplinkybes, fiksavimo būdą, priemones ir pan.; iii) garso įrašo darymas ginčo teisiškai reikšmingoms aplinkybėms teisingai nustatyti, gali būti pripažįstamas teisėtu įrodymų rinkimu, nes dviejų privačių asmenų civilinio ginčo aplinkybės nelaikytinos šių asmenų privataus gyvenimo aplinkybėmis (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019-04-25 nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-106-421/2019, nutarties 19–36 punktai). Apie tai, ar garso įrašas yra leistina įrodinėjimo priemonė, turi būti sprendžiama individualiai kiekvienoje konkrečioje byloje, atsižvelgiant į įrašo padarymo aplinkybes, fiksavimo būdą, priemones ir pan. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2004 m. vasario 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-136/2004; 2006 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-271/2006; 2010 m. liepos 2 d. nutartis, priimta civilinėje Nr. 3K-302/2010; 2010 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-412/2010; kt.).

65. Nagrinėjamu atveju teisėjų kolegija nesutinka su atsakovės apeliacinio skundo argumentais, jog į bylą pateikti garso įrašai negali būti laikomi leistiniais įrodymais byloje. Visų pirma, atsakovė, nors ir kelia abejones dėl įrašų autentiškumo, tačiau neneigia ir neginčija, kad įrašuose pateikiamo turinio pokalbiai tarp E. G. ir Komisijos pirmininkės I. L. vyko,

neįrodinėja, kad garso įrašuose užfiksuotų, pirmosios instancijos teismo sprendime cituojamų teiginių I. L. nesakė ar atskiri jos teiginiai iškraipyti, todėl, teisėjų kolegijos vertinimu, vien atsakovės išreikštos deklaratyvaus pobūdžio abejonės nesudaro pagrindo abejoti garso įrašų autentiškumu. Teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovės nurodomi argumentai taip pat nepaneigia pirmosios instancijos teismo išvados, kad minėti pokalbiai nebuvo privatūs, t. y. jie vyko ne privačioje aplinkoje, bet E. G. ir I. L. bendraujant darbo metu dėl su darbu susijusių aplinkybių, egzistuojant darbo santykiams. Nors atsakovė teigia, kad slaptas pokalbių įrašinėjimas darbuotojų pasitarimo metu, o ne su Profesine sąjunga, kaip darbuotojų atstove, negali būti laikomas teisėtu įrodymų rinkimu galbūt „ateičiai“, pažymi, kad vadovas turi teisę organizuoti susirinkimus darbo klausimais ir tai yra teisėti veiksmai, tačiau atsakovė neneigia, kad darbuotojų susirinkimo metu Komisijos pirmininkė kėlė ir E. G. dalį klausimų uždavė ne kaip darbuotojai, bet kaip profesinės sąjungos pirmininkei, klausimai buvo susiję su profesinės sąjungos veikla, profesinės sąjungos narių vardinais sąrašais.

66. Apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad tuo atveju, jeigu yra pagrindas manyti, kad garso įrašais bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė, komercinė ar kita įstatymų saugoma paslaptis, teismas turi teisę dalyvaujančių asmenų prašymu pripažinti bylos medžiagą ar tam tikrą jos dalį nevieša (CPK 10 straipsnio 2 dalis), tačiau tai savaime nesudaro pagrindo nepripažinti profesinę ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos įrodymu byloje, juo labiau, kad atsakovė neįrodinėja, jog profesinės sąjungos pirmininkė, kaip atsakovės darbuotoja, neturėjo teisės susipažinti su garso įrašuose užfiksuota informacija. Be to, apeliacinės instancijos teismas pritaria pirmosios instancijos teismo argumentams, kad atsakovė nenurodė, kokias konkrečias neigiamas pasekmes kelia atsakovei ar tretiesiems asmenims į bylą kilusio ginčo išsprendimo tikslu pateikti garso įrašai, juo labiau, kad ieškovė prašo vertinti tik tą garso įrašuose užfiksuotą turinį, kuris yra susijęs su profesinės sąjungos pirmininke ir būtent jai Komisijos pirmininkės adresuotais klausimais, reikalavimais.

67. Atsižvelgdama į išdėstytą, teisėjų kolegija sprendžia, jog pirmosios instancijos teismas teisėtai ir pagrįstai pripažino ieškovės į bylą pateiktus garso įrašus leistiniais įrodymais byloje ir, sprenddamas šalių ginčą, pagrįstai juos vertino kartu su kitais į bylą pateiktais įrodymais.

Dėl (ne)pripažinimo atsakovę pažeidus DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatas – vykdytą neteisėtą kišimąsi į profesinės sąjungos atstovės veiklą

68. Nagrinėjamu atveju ieškovė kaltino darbdavį vykdytą neteisėtą kišimąsi į darbuotojų atstovės (ieškovės) veiklą, kuris, kaip nurodoma ieškinyje, pasireiškė tuo, jog: 1) darbdavys neteisėtai reikalavo iš profesinės sąjungos pateikti vardinius jos narių sąrašus; 2) neteisėtai rinko duomenis apie profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius; 3) trukdė profesinės sąjungos pirmininkei atlikti savo pareigas profesinėje sąjungoje ir tinkamai atstovauti profesinės sąjungos narių teises ir interesus santykiuose su darbdaviu; 4) Komisijos pirmininkė, prisidengdama dirbtiniais, be teisinio ir faktinio pagrindo, atliekamais Komisijos struktūrinio padalinio – Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus, kurio vedėja yra profesinės sąjungos pirmininkė, struktūriniais pertvarkymais, siekia atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų – Skyriaus vedėją vien dėl to, jog ji yra profesinės sąjungos pirmininkė ir taip siekia susilpninti profesinės sąjungos veiklą; 5) neteisėtai inicijavo darbo tarybos rinkimus, siekiant perimti profesinės sąjungos funkcijas ir taip apriboti profesinės sąjungos dalyvavimą atstovaujant darbuotojams santykiuose su darbdaviu.

69. Pažymėtina, kad skundžiamame sprendime pirmosios instancijos teismas DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimą konstatavo nustatęs, jog: 1) darbdavys neteisėtai reikalavo iš

profesinės sąjungos pateikti vardinius jos narių sąrašus; 2) neteisėtai rinko duomenis apie profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius. Pirmosios instancijos teismas, sprenddamas dėl DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimo, taip pat pažymėjo, jog Komisijos pirmininkė, keldama nepasitenkinimą įsteigta profesine sąjunga, kelia įtampą darbuotojams dėl jų narystės profesinėje sąjungoje, o tai taip pat reiškia kišimąsi į profesinės sąjungos pirmininkės veiklą ne tik tiesiogiai, tačiau ir per profesinės sąjungos narius. Be to, pirmosios instancijos teismas, sprenddamas dėl baudos skyrimo už DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimą, apibendrinamas atsakovės DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimą sudarančius veiksmus, nurodė, jog šio ginčo kilimą sąlygojo Komisijos pirmininkės nevienkartinis reikalavimas profesinės sąjungos pirmininkei pateikti vardinius narių sąrašus, neteisėtas duomenų rinkimas apie profesinę sąjungą ir jos valdymo narius, trukdymas atlikti profesinės sąjungos pirmininkei savo pareigas santykiyje su ieškove, kaip socialine partnere, darbdavys stokojo pagarbos, darė spaudimą tiek profesinės sąjungos pirmininkei, tiek jos nariams.

70. Atsižvelgdama į pirmosios instancijos teismo nustatytas aplinkybes ir argumentus, teisėjų kolegija sprendžia, jog pirmosios instancijos teismas konstatavo, jos atsakovės vykdytas neteisėtas kišimasis į darbuotojų atstovės (ieškovės) veiklą pasireiškė ieškovės ieškinyje išskirtais veiksmais, nurodytais ieškovės nurodytuose 1, 2 ir 3 punktuose. Tuo tarpu likusiuose (4 ir 5) punktuose ieškovės nurodytų atsakovės veiksmų, ieškovės vertintų neteisėtu kišimusi į profesinės sąjungos veiklą, neteisėtumo pirmosios instancijos teismas nenustatė. Tai yra pirmosios instancijos teismas sprendime nenustatė atsakovės pažeidimų atliekant struktūrinius pertvarkymus, siekiant atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų Skyriaus vedėją, nepatvirtino ieškovės teiginių ir nenustatė, kad Skyriaus vedėją siekiama atleisti vien dėl to, jog ji yra profesinės sąjungos pirmininkė ir taip siekiama susilpninti profesinės sąjungos veiklą; teismas taip pat nenustatė, kad atsakovė būtų neteisėtai inicijavusi darbo tarybos rinkimus, siekiant perimti profesinės sąjungos funkcijas ir taip apriboti profesinės sąjungos dalyvavimą atstovaujant darbuotojus santykiuose su darbdaviu. Ieškovė šios pirmosios instancijos teismo sprendimo dalies (kuria aptarti ieškovės nurodyti atsakovės veiksmai teismo nebuvo įvertinti kaip pažeidimai ir kišimasis į profesinės sąjungos veiklą) neginčijo, apeliacinio skundo neteikė, todėl teisėjų kolegija, įvertinusi atsakovės apeliacinio skundo pagrindą ir dalyką, taip pat ieškovės atsiliepimo į apeliacinį skundą argumentus, toliau pasisakys tik dėl tų atsakovės veiksmų, kuriuos pirmosios instancijos teismas įvertino kaip sudarančius DK 166 straipsnio 1 dalies pažeidimą, už kurio padarymą teismas skyrė atsakovei baudą pagal DK 217 straipsnio 2 dalį.

71. Vadovaujantis Profesinių sąjungų įstatymo 1 straipsnio 1 dalimi, fiziniai asmenys turi teisę laisvai steigti ir stoti į profesines sąjungas. Valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, darbdaviams, jų įgaliotiesiems atstovams, įmonės, įstaigos, organizacijos valdymo organams, administracijai, pareigūnams, politinėms partijoms ir kitoms organizacijoms draudžiama kištis į profesinių sąjungų vidaus reikalus (Profesinių sąjungų įstatymo 3 straipsnio 2 dalis).

72. Vadovaujantis DK 165 straipsnio 2 dalimi, profesinė sąjunga yra laikoma vienu iš darbuotojų atstovų. Darbuotojų atstovų veikla turi būti organizuota ir vykdoma jiems bendradarbiaujant ir taip, kad bendrieji darbuotojų interesai ir teisės būtų ginami kuo veiksmingiau (DK 165 straipsnio 5 dalis). DK 166 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad darbuotojų atstovai veikia laisvai ir nepriklausomai nuo kitų socialinės partnerystės šalių. Darbdaviui ar kitoms socialinės partnerystės šalims draudžiama daryti įtaką darbuotojų atstovų

sprendimams ar kitaip kištis į darbuotojų atstovų veiklą. Darbdaviui, jo teisėtam atstovui ar įgaliotam asmeniui draudžiama nulemti priėmimą į darbą arba siūlyti išlaikyti darbo vietą, reikalaujant, kad darbuotojas nestotų į profesinę sąjungą ar išstotų iš jos. Darbdaviui, jo teisėtam atstovui ar įgaliotam asmeniui draudžiama organizuoti ir finansuoti organizacijas, siekiančias trukdyti profesinių sąjungų veiklą, ją nutraukti ar kontroliuoti. Valstybės, savivaldybės institucijos turi susilaikyti nuo kišimosi į darbuotojų atstovų veiklą, išskyrus atvejus, kai tai daroma įstatymų pagrindu dėl padaryto teisės pažeidimo.

73. Bylos duomenimis nustatyta, kad profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“ įsteigta 2024 m. kovo 13 d., Juridinių asmenų registre įregistruota 2024 m. balandžio 28 d. 2024 m. balandžio 2 d., t. y. tą pačią dieną, kai Komisijos pirmininko pareigas pradėjo eiti naujai paskirta pirmininkė I. L., naujai paskirtai Komisijos pirmininkei buvo adresuotas ir išsiųstas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkės E. G. parengtas pranešimas: „Pranešu, jog Lietuvos administracinių ginčų komisijos darbuotojai įsteigė ir įregistravo profesinę sąjungą „Bendrumas - LAGK“, kuri atstovaus profesinės sąjungos nariams santykiuose su darbdaviu, jo įgaliotu atstovu. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymo nuostatomis, prašau su profesine sąjunga „Bendrumas - LAGK“ derinti darbuotojų darbo, ekonominius, socialinius klausimus bei interesus.“

74. Komisijos pirmininkė, gavusi nurodyto turinio informaciją, tiek žodžiu, tiek raštu kreipėsi į laiške nurodytą profesinės sąjungos pirmininkę E. G., kuri Komisijoje taip pat ėjo ir Skyriaus vadovės pareigas, dėl informacijos apie įsteigtą profesinę sąjungą patikslinimo. Pažymėtina, kad iš pirminio laiško turinio nebuvo žinoma profesinės sąjungos įsteigimo data, profesinės sąjungos valdybos nariai.

75. Ieškovės teigimu, atsakovės neteisėtą kišimąsi į profesinės sąjungos veiklą patvirtina šie į bylą pateikti duomenys:

75.1. 2024 m. balandžio 3 d. pirmo skambučio Skyriaus vedėjai (Profesinės sąjungos pirmininkei) metu Komisijos pirmininkė pasakė Skyriaus vedėjai: „Jūs ateisite ir vieną dieną pasakysite, ką Jūs darote, aš nesuprantu, kokiai Jūs įstaigai dirbate, ką Jūs dirbate.“

75.2. 2024 m. balandžio 3 d., t. y. tą pačią dieną antro skambučio Skyriaus vedėjai metu Komisijos pirmininkė pasakė Skyriaus vedėjai (Profesinės sąjungos pirmininkei): „Gavau pranešimą dėl profesinės sąjungos, oficialiai, su adresais el. paštu, turėjote pranešti, kad mes steigime profsąjungą, dalyvaus mūsų nariai, Komisijos pirmininkė bus informuota; tik aš nematau nei steigimo dokumentų, nei narių sąrašo, kas turi būti pateikta. Įstaigos vadovas turi žinoti apie procesus; kiek dirbau, steigėme ir teisme, ir vadovas visada buvo informuotas. Koks teisinis pagrindas pateikti man pranešimą, be teisinio pagrindo, kad įsteigta profsąjunga, be narių sąrašo, aš nematau Jūsų dokumentų, kur yra narių susirinkimas, narių sąrašas, įstatai. Kai prašau dėl darbų, Jūs visada užsiėmusi, nors dar nesuprantu, ką Jūs darote, reiks funkcijų išgryninimo klausimą išsikelti, nežinau, ko Jūsų prašyti, viskas ne Jums“.

75.3. 2024 m. balandžio 10 d. Komisijos darbuotojų pasitarimo (vykusio 2 val. 30 min.) pradžioje Komisijos pirmininkė Skyriaus vedėjai (Profesinės sąjungos pirmininkei) pasakė: „pranešėte ir informavote apie profesinę sąjungą, viskas normalu, tačiau aš (pirmininkė) nerašysiu laiškų, E. G. yra skyriaus vadovė, skyrius man pavaldus, todėl dabar man pasakykite, kas bus tas kontaktinis asmuo, kuris kontaktuos, palaikys informavimo funkcijos įgyvendinimą profesinės sąjungos, tarp profesinės sąjungos ir įstaigos, aš turiu deleguoti funkciją pranešimo, kas bus tas asmuo, kuris turės vykdyti konsultavimo funkciją. Antras klausimas, kuris šiuo

atveju yra labai svarbus, narių sąrašas. Valdyba kas yra, man aišku iš Registrų centro, o kas yra profesinės sąjungos nariai, nes visais atvejais, tas žmogus, kurį tai lies, kad jis narys ir būtų informuotas apie tam tikrus pokyčius. Kas yra profesinių sąjungų nariai. Jūs jį įregistravę esate, bet aš negaliu jo matyti, tai vat tokį prašymą turėsiu. Prašymą dar suformuosiu raštu. Nes tam reikalingas informavimo įgyvendinimas, nes profesinės sąjungos tokiu būdu veikia pagal įstatymą ir noriu, kad vykdytumėme. Pasitarkite, kas skyriuje vykdyt informavimo funkciją ir man pateikite, kuris asmuo iš skyriaus vykdyt. Klausimas E. G., ar buvo kilusios kažkokios problemos, kodėl ta profesinė sąjunga atsirado. Darbo taryba tik gėris, bet aš nežinojau, kad yra profesinė sąjunga, todėl turiu paklausti.

75.4. 2024 m. balandžio 10 d. Komisijos pirmininkė kreipėsi į Skyriaus vedėją elektroniniu laišku „Dėl profesinės sąjungos“, kuriame nurodo: „Kaip kalbėjome, prašysiu pateikti informaciją, kas yra kontaktinis asmuo (ar Jūs pati), kuriam visi pranešimai per įgaliotą skyriaus asmenį bus siunčiami. Ir kokių el. paštų. Taip pat prašysiu pateikti sąrašą narių, nes pareigybės galimai leis (atsakovė nurodė, kad padaryta rašymo apsirikimo klaida turimas omeny žodis lies) ir narius.“

75.5. 2024 m. balandžio 15 d. E. G. pateikė I. L. į jos 2024 m. balandžio 10 d. laišką tokio turinio atsakymą: „Visus pranešimus bei informaciją profesinei sąjungai „Bendrumas-LAGK“ (kodas 306712655) prašau siųsti el. paštu profsajunga.lagk@gmail.com profesinės sąjungos pirmininkui. Informuoju apie valdybos narius: 1. E. G., valdybos pirmininkas, profesinės sąjungos pirmininkas; 2. E. G., valdybos narys; 3. R. M., valdybos narys.“

75.6. 2024 m. balandžio 17 d. I. L. elektroniniame laiške, kurį išsiuntė E. G., o taip pat R. M. ir I. S., rašė: „Jūs pateikėte informaciją apie valdybos narius, tokia informacija yra RC, tačiau Jūsų prašiau pateikti narių sąrašą, nes jau kalbėjome, kad planuojame peržiūrėti pareigybės, struktūrą ir tai gali liesti ir profesinės sąjungos narius. R., informuokite profesinės sąjungos pirmininkę dėl šio prašymo.“

75.7. 2024 m. balandžio 17 d. E. G., atsakydama į tos pačios dienos I. L. el. laišką, rašė: „Informaciją apie profesinę sąjungą aš Jums pateikiau. Papildoma Jūsų prašoma informacija yra perteklinė, nes santykius tarp darbdavio ir profesinės sąjungos narių atstovauja profesinės sąjungos valdymo organai.“

75.8. 2024 m. balandžio 17 d. Komisijos pirmininkė I. L., reaguodama į pateiktą E. G. atsakymą, el. laiške, adresuotame E. G., o taip pat R. M. ir I. S., rašė: „Kreipiuosi į Jus, kaip į skyriaus atsakingus asmenis, kadangi skyriui vadovaujate, o už personalą atsakinga R., kad parengtumėte oficialų raštą Valstybinei darbo inspekcijai (šį raštą aš pasirašysiu) su paklausimu, ar įstaigos vadovas, siekdamas įgyvendinti informavimo su profesinėmis sąjungomis funkciją, turi teisę gauti informaciją apie profesinės sąjungos narius. Prašoma informacija reikalinga vadovui vykdyti tiesiogines funkcijas, siekiant skyriaus veiklos optimizavimo bei galimo darbuotojų funkcijų persikirstymo.“

75.9. 2024 m. balandžio 24 d. profesinė sąjunga kreipėsi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministeriją su paklausimu (paklausimas nėra pateiktas į bylą, todėl tikslus paklausimo turinys nėra žinomas), į kurį atsakyta 2024 m. birželio 10 d., atsakyme akcentuota, jog:

- darbdavio prašymas pateikti visų profesinės sąjungos narių sąrašą yra susijęs su asmens duomenų apsaugos reikalavimais;

- tokiu atveju, jeigu darbuotojas norėtų pasinaudoti specialia teise, garantija (pavyzdžiui, papildomi mokymai, papildomos poilsio dienos profesinės sąjungos nariams), kurią darbdavys taiko profesinės sąjungos nariams pagal kolektyvinės sutarties nuostatas, jis, besikreipdamas į darbdavį dėl šios teisės įgyvendinimo, turėtų atskleisti faktą, kad yra profesinės sąjungos narys;

- darbdavys savo prievole – suteikti informaciją apie darbdavio įstaigoje numatomus atlikti darbo organizavimo pakeitimus ir galimą darbuotojų funkcijų perskirstymą – Darbo kodekso nustatyta tvarka gali įgyvendinti tiesiogiai visiems darbuotojams arba per darbuotojų atstovus: darbo tarybą ar darbuotojų patikėtinį, jeigu tokie yra, arba profesinę sąjungą (jos atstovus, pavyzdžiui, pirmininką) (DK 203 straipsnio 1, 2 dalys, 169 straipsnio 4 dalis);

- minimu atveju darbdavys savo prašymą pateikti visų profesinės sąjungos narių sąrašą motyvavo siekiu įgyvendinti profesinės sąjungos informavimo funkciją apie darbdavio įstaigoje numatomus atlikti darbo organizavimo pakeitimus ir galimą darbuotojų funkcijų perskirstymą – minėtos informavimo funkcijos įgyvendinimui nėra aktualu darbuotojų priklausymas profesinei sąjungai, todėl profesinės sąjungos narių sąrašas, vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 9 straipsniu, nelaikytina būtina informacija duomenų valdytojo prievolei įvykdyti ir jį pateikti darbdaviui nėra privaloma;

- darbdavio reikalavimas pateikti profesinės sąjungos narių sąrašą be būtino ir teisėto pagrindo galėtų būti laikomas kišimusi į profesinės sąjungos vidaus reikalus.

76. Iš į bylą pateiktų aukščiau nurodytų duomenų pirmosios instancijos teismas nustatė, kad Komisijos pirmininkė profesinės sąjungos pirmininkės profesinės sąjungos narių vardinio sąrašo prašė ne vieną kartą, t. y. tokie prašymai (tiek žodžiu, tiek raštu) buvo pateikti 2024 m. balandžio 3 d. – 17 d. laikotarpiu.

77. Visgi, teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad vien pačio kreipimosi dėl profesinės sąjungos narių vardinio sąrašo pateikimo savaime nėra pagrindo vertinti ir prilyginti kišimusi į profesinės sąjungos veiklą. Teisėjų kolegija pažymi, kad visuose kreipimuose dėl profesinės sąjungos narių vardinio sąrašo pateikimo Komisijos pirmininkė yra nurodžiusi prašomų duomenų pateikimo pagrindą - planuojamus struktūrinius pokyčius, kurie gali paliesti ir profesinės sąjungos narius. Teisėjų kolegijos vertinimu, profesinė sąjunga tokį prašymą turėjo apsvarstyti ir pateikti atsakymą. Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas visiškai neatsižvelgė ir nevertino, kad pakartotinius Komisijos pirmininkės prašymus dėl vardinio narių sąrašo pateikimo sąlygojo ta aplinkybė, kad į Komisijos pirmininkės prašymą (-us) nebuvo niekaip reaguota ir atsakyta, t. y. nei teigiamai, nei neigiamai. Teisėjų kolegija pažymi, kad profesinė sąjunga, Komisijos pirmininkei 2024 m. balandžio 15 d. el. laišku pateikdama tik duomenis apie profesinės sąjungos valdybos narius, tačiau niekaip neinformuodama, kodėl neteikia (atsisako pateikti) profesinės sąjungos narių vardinio sąrašo, lėmė Komisijos pirmininkės poreikį pakartotinai tokio sąrašo paprašyti. Pažymėtina, kad tik 2024 m. balandžio 17 d. el. laiške profesinė sąjunga pateikė aiškų atsakymą (poziciją) į Komisijos pirmininkės prašymus dėl vardinio narių sąrašo pateikimo, t. y. kad narių sąrašo neteiks dėl perteklinio tokio duomenų pobūdžio. Byloje nėra duomenų ir ieškovė neįrodinėjo, kad po šio ieškovės atsakymo Komisijos pirmininkė būtų vėl prašiusi ieškovės pateikti jos narių vardinį sąrašą. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį ir į tai, kad atsakovės vadovė, gavusi profesinės sąjungos pirmininkės 2024 m. balandžio 17 d. laišką, kuriuo atsisakoma pateikti profesinės sąjungos narių vardinį sąrašą motyvuojant pertekliniu tokios informacijos pobūdžiu, inicijavo kreipimąsi į Valstybinę darbo inspekciją, siekdama išsiaiškinti, ar įstaigos vadovas, siekdamas įgyvendinti

informavimo su profesinėmis sąjungomis funkcija, turi teisę gauti informaciją apie profesinės sąjungos narius.

78. DK 27 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad darbdavys privalo gerbti darbuotojų teises į privatų gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą. Vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 9 straipsniu, draudžiama tvarkyti asmens duomenis, atskleidžiančius rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus ar narystę profesinėse sąjungose, taip pat tvarkyti genetinius duomenis, biometrinius duomenis, siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę, sveikatos 3 duomenis arba duomenis apie fizinio asmens lytinį gyvenimą ir lytinę orientaciją (9 straipsnio 1 dalis) (specialių kategorijų asmens duomenis), nebent asmens duomenų tvarkymui galima pritaikyti teisėto šių asmens duomenų kategorijų tvarkymo sąlygą, nurodytą 9 straipsnio 2 dalyje.

79. Atsižvelgdama į aukščiau aptartą teisinį reglamentavimą, teisėjų kolegija sutinka, jog, vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 9 straipsnio 1 dalimi, profesinė sąjunga neprivalo (neturi pareigos) pateikti vardinio profesinės sąjungos narių sąrašo, tačiau tai kartu negali būti prilyginta ir vertinama kaip draudimas darbdaviui tokios informacijos pasiteirauti, nurodant tokio paklausimo tikslą. Kiekvienu atveju, darbdaviui teiraujantis apie narystę profesinėje sąjungoje, kiekvienas profesinės sąjungos narys turi turėti galimybę laisvai apsispręsti, ar jis nori savo narystę profesinėje sąjungoje atskleisti (išviešinti), ar ne, įvertinęs darbdavio nurodomą kreipimosi tikslą; be to, narystė profesinėje sąjungoje turi būti atskleidžiama ir tuo atveju, jeigu darbuotojas siekia papildomų garantijų, įstatymo numatytų būtent profesinių sąjungų nariams. Taigi narystė profesinėje sąjungoje gali būti išviešinta profesinės sąjungos narių sutikimu, esant kiekvieno nario laisvam apsisprendimui dėl duomenų apie savo narystę profesinėje darbdaviui atskleidimo. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį ir į tai, kad nors ieškovė teigia, jog profesinės sąjungos nariai šiuo atveju nenorėjo, jog jų tapatybė darbdaviui būtų atskleista, tačiau profesinė sąjunga 2024 m. balandžio 17 d. atsakyme Komisijos pirmininkei dėl atsisakymo pateikti profesinės sąjungos narių vardinį sąrašą tokios priežasties neįvardijo ir nenurodė.

80. Kaip minėta, nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas visiškai neatsižvelgė ir nevertino, kad pakartotinius Komisijos pirmininkės prašymus dėl vardinio profesinės sąjungos narių sąrašo pateikimo sąlygojo ta aplinkybė, kad į Komisijos Pirmininkės prašymus nebuvo niekaip reaguota ir atsakyta, t. y. nei teigiamai, nei neigiamai. Pirmosios instancijos teismas taip pat neatsižvelgė ir neįvertino, jog po to, kai Komisijos pirmininkei buvo pateiktas ieškovės atsakymas, jog narių vardinis sąrašas nebus teikiamas, Komisijos pirmininkė vardinio narių sąrašo nebeprašė. Nors ieškovė Komisijos pirmininkės kreipimuisi dėl vardinio narių sąrašo pateikimo prašo vertinti ne kaip prašymus, o kaip reikalavimus, tačiau, teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėjamu atveju esminę reikšmę turi tai, kad tokiam kreipimesi (dėl narių vardinio sąrašo pateikimo) Komisijos pirmininkė nebuvo nurodžiusi jokių neigiamų savo prašymų/ reikalavimų neįvykdymo pasekmių ir, kaip matyti, iš bylos duomenų, Komisijos pirmininkė, gavusi neigiamą atsakymą (kad profesinės sąjungos narių vardinis sąrašas nebus pateiktas), papildomai tokių duomenų iš profesinės sąjungos nei prašė, nei reikalavo.

81. Teisėjų kolegijos vertinimu, tik tuo atveju, jeigu profesinė sąjunga, savalaikiai reaguodama į naujai paskirtos Komisijos pirmininkės klausimus, prašymus, būtų atsakiusi, kokios informacijos ir dėl kokių priežasčių Komisijos pirmininkei neteiks, Komisijos pirmininkės

pakartotinius prašymus ar reikalavimus, teikiamus po atsakymų į juos gavimo, tapačiais klausimais būtų galima vertinti kaip kišimąsi į profesinės sąjungos veiklą, neteisėtą spaudimą profesinės sąjungos pirmininkei, tačiau tokių aplinkybių byloje nenustatyta.

82. Taigi, atsižvelgiant į aukščiau aptartas nustatytas aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, atsakovės vadovės kreipimusi į profesinės sąjungos pirmininkę dėl narių vardinių sąrašo pateikimo nėra pagrindo vertinti kaip neteisėto kišimosi į profesinės sąjungos veiklą.

83. Teisėjų kolegijos vertinimu, logiška ir suprantama, jog naujai pradėjusiai eiti pareigas Komisijos pirmininkei, pirmą jos darbo dieną sužinojus, jog Komisijoje yra įsteigta profesinė sąjunga (iš profesinės sąjungos pirmininkės atsiųsto pranešimo), kilo poreikis informaciją apie profesinę sąjungą pasitikslinti, taip pat išsiaiškinti, ar profesinės sąjungos steigimas yra nulemtas kokių nors jau iki Komisijos pirmininkei pradedant eiti pareigas egzistavusių problemų, siekiant jas išspręsti, ar profesinė sąjunga tiesiog orientuota į socialinės partnerystės įgyvendinimą įstatyme numatytais formomis (DK 164 straipsnis) išskylantiems einamiesiems klausimams spręsti.

84. Teisėjų kolegija sutinka su ieškovės argumentais, jog profesinė sąjunga neprivalo atsiskaityti darbdaviui, dėl kokių priežasčių ir kokiam tikslui ji įsteigta, tačiau tai savaime nereiškia, jog darbdaviui yra draudžiama tokios informacijos teirautis. Tokiu atveju (gavusi atitinkamą paklausimą) pati profesinė sąjunga sprendžia, kokio pobūdžio papildomą informaciją, be numatytos pagal įstatymą, laiko tikslinga darbdaviui atskleisti, siekiant efektyvaus socialinio dialogo, papildomų garantijų darbuotojams, kurie yra profesinės sąjungos nariai, užtikrinimo ir pan. Tai yra profesinė sąjunga, per paskirtus įgaliotus atstovus komunikuodama su darbdave, kartu apibrėžia ir savo veikimo ribas.

85. Liudytoju byloje apklaustas buvęs Komisijos pirmininkas, ėjęs pareigas iki naujos pirmininkės paskyrimo, Ž. P. parodė, kad pačioje darbo pradžioje naujoji Komisijos pirmininkė, sužinojusi, kad Komisijoje yra įsteigta profesinė sąjunga, atėjo pas jį su iš Registrų centro ištrauktais išrašais ir teiravosi jo, ar jis žino, kas, kokie Komisijos nariai ar darbuotojai yra profesinės sąjungos nariai. Liudytojas Ž. P. parodė, jog jis nežinojo ir nesidomėjo, kas yra profesinės sąjungos nariai. Byloje nėra duomenų ir liudytojas Ž. P. nenurodė, kad po šio jo atsakymo Komisijos pirmininkė būtų jo pakartotinai teiravusis, kas yra profesinės sąjungos nariai ar kitų duomenų apie profesinės sąjungos veiklą.

86. Teisėjų kolegijos vertinimu, savaime suprantama, jog Komisijos pirmininkė, sužinojusi apie tai, jog Komisijoje yra įsteigta profesinė sąjunga ir iš registro duomenų pamačiusi, jog ji įsteigta 2024 m. kovo 13 d., t. y. Komisijos pirmininko pareigas dar einant Ž. P., turėjo pagrįstą interesą pas buvusį Komisijos pirmininką pasiteirauti ir pasitikslinti, kokia informacija apie Komisijoje įsteigtą profesinę sąjungą jam yra žinoma, nes tokia informacija jam galėjo būti žinoma (pateikta) dėl profesinės sąjungos įsteigimo metu užimtų pareigų. Taigi vien Komisijos pirmininkės komunikacija su buvusiu pirmininku dėl pastarajam galimai žinomų duomenų apie profesinę sąjungą nelaikytina neleistinu kišimusi į profesinės sąjungos veiklą.

87. Iš VĮ Registrų centras 2024 m. gegužės 9 d. rašto ir jį pagrindžiančių duomenų matyti, kad informacija apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius Komisijos pirmininkei buvo pateikta pagal Nekilnojamojo turto, Juridinių asmenų registrų duomenų teikimo sutartį Nr.

(duomenys neskelbtini) (toliau – ir Sutartis), kuri sudaryta tarp VĮ Registrų centro (teikėjas) ir Komisijos (gavėjas). Sutarties 5 punkte nurodyta, kad gavėjas įsipareigoja duomenis naudoti šioje sutartyje nurodytu tikslu, sąlygomis bei tvarka; 7 punkte nurodyta, kad teikėjo pateikti duomenys gavėjo bus panaudoti ikiteisminio administracinių bylų nagrinėjimo tikslu. Nors teisėjų kolegija sutinka su ieškovės argumentais, jog Komisijos pirmininkės Sutarties pagrindu gauti duomenys apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius yra nesusiję su vieninteliu Sutarties 7 punkte nurodytu duomenų teikimo ir naudojimo tikslu - ikiteisminiam administracinių bylų nagrinėjimui, t. y. informaciją apie profesinę sąjungą Komisijos pirmininkė, naudodamasi Sutartimi, gavo Sutarties pagrindu, tačiau Sutartyje nenumatytu tokios informacijos naudojimo tikslu, t. y. pažeisdama Sutarties sąlygas, tačiau tai savaime nepatvirtina ir nereiškia, jog tokiu būdu buvo kišamasi į profesinės sąjungos veiklą. Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas visiškai nepagrįstai prilygino duomenų apie profesinę sąjungą gavimą pažeidžiant Sutarties sąlygas neteisėtam kišimuisi į profesinės sąjungos veiklą. Pirmosios instancijos teismas nevertino, jog nagrinėjamu atveju Komisijos pirmininkė, kaip įstaigos vadovė, turėjo teisę gauti ir sužinoti viešai skelbiamus duomenis apie įstaigoje įsteigtą profesinę sąjungą bei būtent tokio pobūdžio duomenys iš VĮ Registrų centro ir buvo gauti: apie profesinės sąjungos įsteigimo datą, valdymo organų narius. Kartu pažymėtina, kad profesinę sąjungą turėjo ne tik teisę, bet ir pareigą pateikti darbdavei duomenis apie valdymo organų narius (DK 168 straipsnio 3 dalis), tačiau šios pareigos per įstatyme nustatytą terminą (per 10 dienų nuo įsteigimo dienos) neįgyvendino, todėl Komisijos pirmininkei pagrįstai kilo poreikis tokią informaciją rinkti savarankiškai. Teisėjų kolegija sprendžia, jog vien viešai prieinamų (viešai registre skelbiamų) duomenų sužinojimas, nepriklausomai nuo jų gavimo būdo, negali būti prilyginamas kišimuisi į profesinės sąjungos veiklą. Nei pirmosios instancijos teismas, nei ieškovė nenurodė, kokios profesinės sąjungos teisės ir koku būdu buvo pažeistas Komisijos pirmininkei iš VĮ Registrų centro gaus duomenis apie profesinės sąjungos įsteigimo datą, buveinę, valdymo organų narius ir kad tai galėjo neigiamai įtakoti profesinės sąjungos veiklą. Be to, analogišką informaciją apie profesinės sąjungos valdybos narius Komisijos pirmininkei jau po pastarosios atliktų užklausų Registrų centrui pateikė ir pati ieškovė.

88. Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėjamo ginčo atveju pirmosios instancijos teismas vienpusiškai, formaliai, neobjektyviai, neatsižvelgdamas į visą šalių atstovių bendravimo kontekstą, ištyrė ir įvertino į bylą pateiktus įrodymus, kas lėmė nepagrįstą pirmosios instancijos teismo vertinimą, jog atsakovė savo kreipimaisi į profesinę sąjungą pateikti profesinės sąjungos vardinius narių sąrašus, taip pat savarankišku duomenų apie profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius, kurie yra viešai prieinami, rinkimu, pažeidė DK 166 straipsnio 1 dalį.

89. Pirmosios instancijos teismas taip pat konstatavo, jog Komisijos pirmininkė kėlė nepasitenkinimą įsteigta profesine sąjunga, kėlė įtampą darbuotojams dėl jų narystės profesinėje ir tai, pirmosios instancijos teismo vertinimu, reiškia kišimąsi į profesinės sąjungos veiklą ne tik tiesiogiai, bet ir per profesinės sąjungos narius. Tokią išvadą pirmosios instancijos teismas grindė liudytojų Ž. P. (buvusio Komisijos pirmininko, dabar Komisijos nario) ir E. B. (buvusios Komisijos pirmininkės pavaduotojos, dabar Komisijos narės) parodymais. Teisėjų kolegija, įvertinusi minėtų liudijimų parodymus, neturi pagrindo sutikti, kad iš šių liudytojų parodymų galima spręsti, jog Komisijos pirmininkė būtų reikšusi aiškų nepasitenkinimą įsteigta profesine sąjunga ar kėlusį įtampą darbuotojams dėl jų narystės profesinėje tokiomis veiksmais, kuriuos būtų galima vertinti kaip neteisėtą kišimąsi į profesinės sąjungos veiklą. Toks teisėjų kolegijos vertinimas darytinus iš šių aplinkybių ir jų analizės:

89.1. Pirmosios instancijos teismas nevertino ir neatsižvelgė į tai, kad minėtų liudytojų parodymai iš esmės buvo susiję ne su konkrečiais faktais, bet su vertinamojo pobūdžio aplinkybėmis, t. y. liudytojų parodymai didžiąja dalimi buvo susiję su I. L., kaip Komisijos pirmininkės, vadovavimo, darbo organizavimo vertinimu; liudytojai neigiamai vertino Komisijos pirmininkės atliekamus struktūrinius pertvarkymus, nors pirmosios instancijos teismas byloje nenustatė, kad struktūriniai pertvarkymai būtų nukreipti išimtinai prieš profesinės sąjungos narius, t. y. kad būtų atliekami ne siekiant įstatymo nustatytų tikslų, o siekiant susilpninti profesinės sąjungos veiklą, t. y. neteisėtu tikslu.

89.2. Liudytojas Ž. P. parodė, kad jis pats, klausiamas Komisijos pirmininkės, nurodė, jog profesinei sąjungai nepriklauso, todėl neaišku, koku būdu ir koku tikslu jis vėliau buvo informuojamas apie profesinės sąjungos veiklą, jeigu joje nedalyvavo; neaišku, dėl kokių priežasčių Komisijos darbuotojai Ž. P. teiravosi, ar jiems stoti į profesinę sąjungą ar išsakė savo nuogastavimus dėl narystės profesinėje sąjungoje neatskleidimo.

89.3. Liudytojo Ž. P. parodymai dėl darbuotojų žeminimo dėl jų narystės profesinėje sąjungoje yra iš esmės deklaratyvaus, abstraktaus pobūdžio, nepagrįsti jokiais konkrečiomis situacijomis ar aplinkybėmis, kitais bylos duomenimis.

89.4. Liudytoja E. B. nurodė, jog idėja steigti profesinę sąjungą kilo dėl kolektyvinės sutarties, tačiau byloje nėra jokių įrodymų, kad profesinė sąjunga būtų apie šį tikslą informavusi darbdavę ar ėmusi kokių nors veiksmų dėl kolektyvinės sutarties sudarymo, pvz., inicijavusi kolektyvines derybas ar kt.

89.5. Liudytoja E. B. nenurodė, kad ji pati būtų buvusi verčiama atskleisti savo narystę profesinėje sąjungoje, E. B. nebuvo klausama ir nebuvo žinoma, kad ji yra profesinės sąjungos narė iki ji pati nusprendė šią informaciją atskleisti (tai įvyko jau bylos pirmosios instancijos teisme nagrinėjimo metu).

89.6. Nors liudytoja E. B. nurodė, kad tie darbuotojai, apie kuriuos I. L. sužino, kad priklauso profesinei sąjungai, vertinti kasmetinio vertinimo metu blogai, tačiau šie liudytojos parodymai nėra pagrįsti jokiais kitais bylos duomenimis, o pati E. B. darbuotojų vertinimo procedūrose nenurodė dalyvavusi. Be to, pastebėtina, kad pati profesinės sąjungos pirmininkė atsiliepime į apeliacinį skundą nurodė, jog jos darbinė veikla vertinta labai gerai. Atsakovė pažymėjo, kad ir kitų profesinės sąjungos valdybos narių veikla vertinta tik teigiamai. Be to, ieškovė į bylą neteikė įrodymų ir neįrodinėjo aplinkybių apie narystės profesinėje sąjungoje fakto (tuo atveju, kai apie jį žinoma) neigiamą įtaką profesinės sąjungos narių veiklos vertinimui.

90. Teisėjų kolegija taip pat pažymi, kad pirmosios instancijos teismas iš esmės iš vieno Komisijos pirmininkės pasakymo sakinio – „Jūs ateisite ir vieną dieną pasakysite, ką Jūs darote, aš nesuprantu, kokiai įstaigai Jūs dirbate, ką Jūs dirbate“ - 2024 m. balandžio 3 d. įvykusio telefoninio pokalbio tarp profesinės sąjungos pirmininkės (Skyriaus vedėjos) ir Komisijos pirmininkės sprendė apie Komisijos pirmininkės priešišką nusistatymą profesinės sąjungos atžvilgiu, šio sakinio turinį traktavo kaip priekaištus dėl profesinės sąjungos veiklos ir tai vertino kaip kišimasi į profesinės sąjungos veiklą. Visgi, teisėjų kolegijos vertinimu, minėtas vienas sakinytis negali būti suprantamas vienareikšmiškai, t. y. jis nėra pakankamai aiškus ir informatyvus turinio prasme, iš jo neaišku, kokie darbai turimi omenyje – profesinėje sąjungoje ar Komisijoje, todėl vien šio vieno sakinio nėra pagrindo vertinti kaip Komisijos pirmininkės reikalavimo atsiskaityti už veiklą profesinėje sąjungoje ar priekaištų profesinės sąjungos pirmininkei dėl jos statuso; teisėjų kolegijos įsitikinimu, atitinkamos išvados turėtų būti

daromos vertinant visą Komisijos pirmininkės ir profesinės sąjungos pirmininkės bendravimą profesinės sąjungos veiklos klausimais, o ne pavienį sakinį. Kaip matyti iš tolesnio šalių atstovių bendravimo, 2024 m. balandžio 10 d. vykusio Komisijos darbuotojų pasitarimo metu Komisijos pirmininkė Skyriaus vedėjai (profesinės sąjungos pirmininkei) pasakė – „pranešėte ir informavote apie profesinę sąjungą, viskas normalu“, - kartu paprašė pasakyti kontaktinį asmenį, kuris kontaktuos, palaikys informavimo funkcijos įgyvendinimą tarp profesinės sąjungos ir įstaigos, be to, Komisijos pirmininkei rūpėjo, kokių tikslu (buvo klausima, ar buvo kokių problemų) profesinė sąjunga buvo įsteigta, taip pat Komisijos pirmininkė informavo apie numatomas struktūrinius pokyčius, kurie galimai liestų ir profesinės sąjungos narius, todėl tuo tikslu prašė pateikti profesinės sąjungos narių sąrašą. Nurodytos aplinkybės nesudaro pagrindo spręsti, kad Komisijos pirmininkė bendravo nepagarbiai ar menkino profesinės sąjungos veiklą. Be to, kaip jau nustatyta aukščiau, nėra nustatyta draudimų pasiteirauti apie profesinės sąjungos įsteigimo priežastis ar narius, todėl teisėjų kolegija neturi pagrindo spręsti, kad tokiais paklausimais atsakovės vadovė kišosi į profesinės sąjungos veiklą, o pirmosios instancijos teismas priešingą išvadą padarė nepagrįstai, visapusiškai, sistemiškai neištyręs ir neįvertinęs šalių atstovių bendravimo aplinkybių.

91. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad naujoji Komisijos pirmininkė pareigas pradėjo eiti 2024 m. balandžio 2 d., tuo tarpu darbo tarybos rinkimai inicijuoti tik 2024 m. rugsėjo mėnesį. Kaip minėta, pirmosios instancijos teismas nenustatė, kad darbo tarybos rinkimai inicijuoti neteisėtai, pažeidžiant DK 169 straipsnio 4 dalį, ir šalys šios teismo sprendimo dalies apeliacine tvarka neskundė. Be to, byloje nėra duomenų, kad iki darbo tarybos rinkimų inicijavimo ieškovė būtų informavusi darbdavę apie konkretų profesinės sąjungos narių skaičių ir, vadovaujantis DK 169 straipsnio 4 dalimi, išreiškusi ketinimus įgyti visus darbo tarybos įgaliojimus ir atlikti įstatymo darbo tarybai priskirtas funkcijas, juo labiau, kad tokia teisė ieškovei buvo išaiškinta ir 2024 m. birželio 10 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsakyme į ieškovės paklausimą. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo laikyti teisingais liudytojo Ž. P. parodymų, kad darbo taryba buvo įkurta, nes Komisijos pirmininkė norėjo, kad jos klausytų, nes jie neatitinka kitais įrodymais pirmosios instancijos teismo nustatytų aplinkybių, kad darbo taryba sudaryta darbdaviui realizuojant DK 169 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą pareigą.

92. Atsižvelgdama į aukščiau nustatytas aplinkybes ir nurodytus argumentus, teisėjų kolegija sprendžia, jog profesinės sąjungos nepakankamas bendradarbiavimas ir komunikavimas su darbdave, savalaikis aktualios informacijos (apie profesinės sąjungos įsteigimo datą, valdymo organo narius, socialinės partnerystės formas, ketinimus dėl darbo tarybos įgaliojimų perėmimo ir narių skaičių) neteikimas lėmė aktyvų Komisijos pirmininkės klausinėjimą apie profesinę sąjungą.

93. Teisėjų kolegija taip pat pažymi, kad byloje nėra jokių duomenų, kad Komisijos pirmininkė būtų netenkinusi kokių nors profesinės sąjungos pirmininkės prašymų, susijusių su dalyvavimu profesinės sąjungos veikloje, byloje nėra ir duomenų, kad profesinė sąjunga būtų iškėlusius ar inicijavusius kokių nors aktualių profesinei sąjungai ar jos nariams klausimų sprendimą, o atsakovė būtų atsisakiusi pateiktus klausimus svarstyti. Kaip matyti iš bylos duomenų, savo nuomonę profesinė sąjunga teikė tik darbdavio iškeltais klausimais, taigi atsakovė įtraukė profesinę sąjungą į įstaigos veikloje iškilusių spęstinių klausimų svarstymą. Įvertinusi nustatytą, teisėjų kolegija sprendžia, jog iš bylos duomenų nėra jokio pagrindo spręsti, jog atsakovė trukdė profesinės sąjungos pirmininkei atlikti savo pareigas profesinėje sąjungoje ir tinkamai atstovauti profesinės sąjungos narių teises ir interesus santykiuose su darbdaviu, o

pirmosios instancijos teismo išvada, teigiant priešingai, yra nemotyvuota, nepagrįsta konkrečiomis situacijomis ir bylos duomenimis (CPK 178, 185 straipsniai).

94. Atsakovė apeliaciniame skunde taip pat teigė, jog E. G. nuolat veikė interesų konflikte (būdama ir profesinės sąjungos pirmininke, ir darbdavį atstovaujančiu asmeniu, t. y. Skyriaus vedėja), kuris jai trukdė atlikti pavestas užduotis. Atsakovė pažymėjo, kad pagal DK 170 straipsnio 3 dalį darbdaviui atstovaujantys asmenys negali būti darbo tarybos nariais, o pagal Profesinių sąjungų įstatymo 1 straipsnio 4 dalį, darbdavys, jo įgaliotas atstovas negali būti jo įmonėje, įstaigoje, organizacijoje veikiančių profesinių sąjungų narys. Atsakovė nurodė, kad pirmosios instancijos teismas šios aplinkybės visiškai nevertino. Teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovė, manydama, jog E. G. veikla sukelia interesų konfliktą, turėjo imtis atitinkamų veiksmų šiais situacijai spręsti, tačiau byloje nėra duomenų, kad atsakovė būtų inicijavusi kokius nors veiksmus šiam jai kilusiam klausimui spręsti; atsakovė nėra pareiškusi reikalavimų dėl profesinės sąjungos pirmininkės neteisėto paskyrimo į profesinės sąjungos pirmininkės pareigas, ar jos, kaip Komisijos darbuotojos, neteisėtos veiklos, todėl teisėjų kolegija laiko, kad atsakovės nurodytas E. G. veikimas galimai interesų konflikto situacijoje nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas ir dėl to nepasisako.

95. Konstatavus, jog atsakovė nepažeidė DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatų, nėra pagrindo (nesant nustatyto pažeidimo) spręsti dėl baudos iš atsakovės priteisimo pagal DK 217 straipsnio 2 dalį, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria iš atsakovės priteista 1000 Eur bauda, naikintina kaip neteisėta ir nepagrįsta.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

96. Apibendrinama aukščiau nustatytas aplinkybes ir argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas visapusiškai neištyrė ir tinkamai neįvertino ieškovės ir atsakovės vadovių bendravimo aplinkybių, sistemiškai neįvertino bylos įrodymų visumos, todėl nepagrįstai konstatavo, jog darbdavys darė spaudimą tiek profesinės sąjungos pirmininkei, tiek jos nariams, trukdė profesinės sąjungos veiklai ir, reikalaujamas profesinę sąjungą pateikti profesinės sąjungos vardinius narių sąrašus bei savarankiškai rinkdamas VĮ Registrų centras viešai prieinamus duomenis apie profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius, vykdė neteisėtą kišimąsi į profesinės sąjungos veiklą, todėl neapgrįstai sprendė, kad atsakovė pažeidė DK 166 straipsnio 1 dalies nuostatas ir nepagrįstai (nesant teisės pažeidimo) skyrė atsakovei baudą pagal DK 217 straipsnio 2 dalį. Atsižvelgiant į nurodytą, pirmosios instancijos teismo sprendimas skundžiamoje dalyje naikintinas ir priimtinas naujas sprendimas – ieškinį atmesti visiškai (CPK 326 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

97. Kiti apeliaciniame skunde ir atsiliepime į jį išdėstyti, tačiau teisėjų kolegijos neaptarti argumentai esminės reikšmės, vertinant skundžiamo pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą, neturi, todėl apeliacinės instancijos teismas jų neanalizuoja ir nevertina (CPK 2, 3, 7, 178, 185 straipsniai). Teismo pareiga pagrįsti priimtą procesinį sprendimą, kai yra atskleista bylos esmė, neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną argumentą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. vasario 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-52/2011).

98. Pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikinus ir priėmus naują sprendimą – ieškinį atmesti, egzistuoja pagrindas persikirstyti šalių pirmosios instancijos teisme patirtas bylinėjimosi išlaidas (CPK 93 straipsnio 1, 5 dalys). Ieškinį atmetus, ieškovė neįgijo teisės į jos patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, todėl nėra pagrindo priteisti ieškovei nei pirmosios

instancijos teisme, nei apeliacinėje instancijoje patirtų bylinėjimosi išlaidų. Atsižvelgiant į tai, naikintina ir pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria ieškovei iš atsakovės priteistos bylinėjimosi išlaidos. Teisę į patirtų bylinėjimosi išlaidų kompensavimą įgijo atsakovė, tačiau duomenų apie atsakovės nagrinėjant bylą pirmąją instanciją ar apeliacine tvarka patirtas bylinėjimosi išlaidas nėra, todėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimas atsakovei nesprenžiamas.

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalies 2 punktu,

n u s p r e n d ž i a :

apeliantės Lietuvos administracinių ginčų komisijos apeliacinį skundą patenkinti.

Vilniaus miesto apylinkės teismo 2025 m. balandžio 28 d. sprendimo dalį, kuria ieškinys buvo patenkintas ir priteistos bylinėjimosi išlaidos, panaikinti ir priimti naują sprendimą - ieškinį atmesti visiškai.

Sprendimas įsiteisėja nuo jo priėmimo dienos.

Teisėjai Jorūnė Pukinskienė

Urmila Valiukienė

Linas Zinkevičius